

**Výročná správa mesta Svidník
ku riadnej a konsolidovanej účtovnej závierke za
rok 2022**

OBSAH

Identifikačné údaje mesta.....	4
Samospráva mesta.....	5
Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov.....	5
Mesto Svidník pri výkone samosprávy.....	8
Technické služby mesta Svidník.....	9
Letisko.....	12
Sociálny podnik mesta Svidník.....	14
Základná charakteristika konsolidovaného celku.....	16
Geografické údaje.....	16
Demografické údaje.....	16
Ekonomické údaje.....	17
Symboly mesta.....	19
História mesta.....	20
Pamiatky mesta.....	23
Čestní občania mesta.....	26
Plnenie funkcií mesta.....	28
Výchova a vzdelávanie.....	28
Zdravotníctvo.....	28
Sociálne služby v meste Svidník.....	29
Kultúra a šport.....	32
Kultúra.....	32
Folklór.....	35
Šport.....	35
Športové kluby.....	36
Dobrovoľný hasičský zbor Svidník.....	37
Cestovný ruch.....	37
Hospodárstvo.....	39
Informácie o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva.....	40
Informácie o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok.....	41
Riadna účtovná závierka.....	41
Konsolidovaná účtovná závierka.....	41
Hospodársky výsledok.....	42
Prehľad nákladov a výnosov (výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku).....	42

Prehľad nákladov a výnosov (konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku)	43
Ostatné dôležité informácie	44
Prijaté granty a transfery	44
Poskytnuté dotácie	44
Významné investičné akcie v roku 2022	45
Predpokladaný budúci vývoj činnosti	46
Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	46

Identifikačné údaje mesta

Názov: Mesto Svidník
Sídlo: Sovietskych hrdinov 200/33, 089 01 Svidník
IČO: 00331023

Štatutárny orgán mesta: Mgr. Marcela Ivančová
Telefón: 054 48 63 602
Mail: primatorka@svidnik.sk
Webová stránka: www.svidnik.sk

Mesto Svidník

Mesto Svidník je okresným mestom, ktoré leží v severnej časti Nízkych Beskýd a má v súčasnosti približne 10 600 obyvateľov. Svidník je administratívnym, hospodárskym, kultúrnym, rekreačným a športovým centrom regiónu. Má významnú polohu na ceste Vyšný Komárnik - Barwinek (najväčší priechod zo Slovenskej republiky do Poľska), má tiež strategické umiestnenie na ceste Via Carpatia. S mestom Svidník sa historicky spájajú obe svetové vojny, ktoré mali veľký vplyv na vývoj územia. V kultúrnej oblasti sa môže pýšiť dvoma múzeami: Vojenským historickým múzeom a SNM - Múzeum ukrajinskej kultúry Svidník, ku ktorému patrí aj Skanzen - expozícia v prírode a Galéria Dezidera Millyho. V meste sídli aj Štátny okresný archív s cennými fondmi a dokumentmi z obdobia 1918-1990.

V meste sú tri základné školy v pôsobnosti mesta, jedna, ktorej zriaďovateľom je PSK, Cirkevná základná škola sv. Juraja, Špeciálna Základná škola internátna, Súkromná špeciálna základná škola a DSS Náš dom n.o. a Základná umelecká škola. V meste je päť stredných škôl. Svidník má dva gréckokatolícke chrámy. Je to Chrám Božej múdrosti, ktorý je spojený s pôvodným Chrámom sv. Paraskyevy a Chrám narodenia presvätej Bohorodičky. Tiež sa tu nachádza pravoslávny Chrám sv. Trojice a rímskokatolícky Kostol Božieho srdca Ježišovho.

Mesto sa neustále snaží o prínos pre občanov formou rekonštrukcií, opráv, či nových stavebných projektov. Pomocou čerpania eurofondov sa podarilo v meste zdigitalizovať kino a kompletne sa zrekonštruovali priestory Domu kultúry. Mesto Svidník bolo úspešné v projektoch na obnovu centra mesta, obnovu ľadovej plochy, spustila sa prevádzka zberného dvora a kompostárne, postavili sa tri bytovky nižšieho štandardu na Festivalovej ulici a jedna bytovka s 33 nájomnými bytmi na sídlisku Dukla.

Samospráva mesta

Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Primátorka mesta

Mgr. Marcela Ivančová

Zástupca primátorky mesta : JUDr. PhDr. Michal Goriščák, PhD

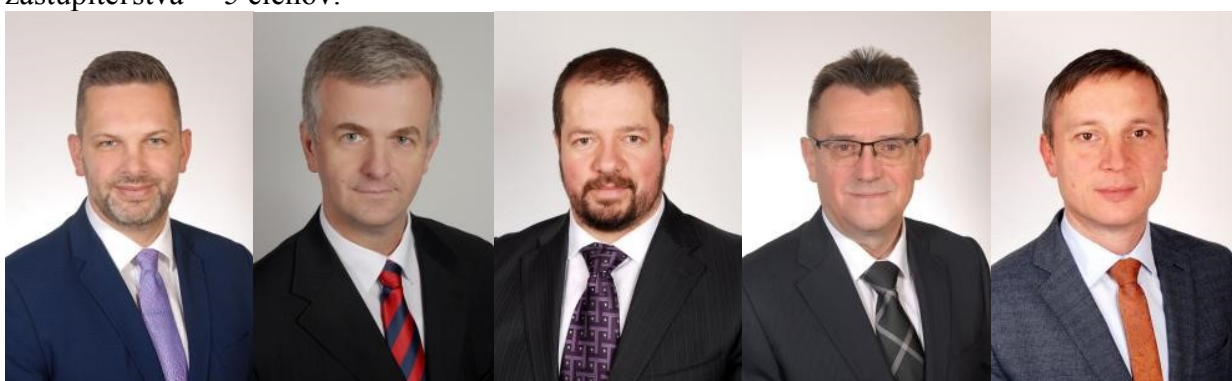
Hlavný kontrolór mesta: Mgr. Tomáš Majda

Mestské zastupiteľstvo: 15 členný zastupiteľský zbor mesta je zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách . 1 člen poslanecký sľub v roku 2022 nezložil.

Mestská rada: poradný orgán primátora mesta, iniciatívny, výkonný a kontrolný orgán mestského zastupiteľstva – 5 členov.

Komisie MsZ: poradnými orgánmi mestského zastupiteľstva je 6 stálych komisií:

- Komisia finančná, správy majetku a podnikateľskej činnosti,
- Komisia výstavby, územného rozvoja, dopravy a životného prostredia,
- Komisia pre vzdelávanie, kultúru, šport a mládež,
- Komisia sociálna, zdravotná a bytová,
- Komisia na ochranu verejného poriadku a šetrenie sťažností,
- Komisia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu.

Postavenie Komisií Mestského zastupiteľstva vo Svidníku upravuje hlavne:

- a) § 15 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- b) článok 13 Štatútu mesta Svidník v znení neskorších zmien,
- c) článok 7 zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších zmien.

Mestský úrad: zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora mesta ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom.

Konsolidovaný celok tvoria tieto dcérske účtovné jednotky:

Rozpočtové organizácie

ZŠ Ul. Komenského	36158411
ZŠ Ul. 8. mája	36158429
ZŠ Ul. Karpatská	35509082
Základná umelecká škola	36158291
Centrum voľného času	42236444
MŠ Ľudovíta Štúra	42236410
MŠ Ul. 8. Mája	42236428
MŠ Ul. Generála Svobodu	42236436

Štatutár / Riaditeľ

PaedDr. Helena Lacová
Mgr. Jarmila Petnuchová
Mgr. Nadežda Fedorková
Mgr. Marcel Prokop DiS. Art
Mgr. Jozef Dirga
Viera Haľková
Mgr. Ľuboslava Binderová
Anna Kurečková

Príspevková organizácia

Technické služby mesta Svidník	31301347
--------------------------------	----------

IČO

Štatutár / Riaditeľ

Mgr. Lukáš Dubec

Obchodná spoločnosť založená mestom Svidník

Sociálny podnik mesta

Svidník, s.r.o.	53257731
Ekoservis (v konkurze)	36517089

Mgr. Marcela Ivančová
Ing. Barnabáš Berta

Mesto Svidník pri výkone samosprávy

- vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom mesta a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným mestu do užívania
- zostavuje a schvaľuje rozpočet mesta a záverečný účet mesta
- rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu
- usmerňuje ekonomickú činnosť v meste a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území mesta
- vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v meste
- vytvára účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon
- zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecných cintorínov, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností mesta
- zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v meste, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump
- utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov mesta, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport
- plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa a utvára podmienky na zásobovanie mesta, určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská
- obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciú dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života mesta, obstaráva a schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v meste
- vykonáva vlastnú investičnú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov mesta a rozvoja mesta
- zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové právnické osoby
- organizuje hlasovanie obyvateľov mesta o dôležitých otázkach života a rozvoja mesta
- zabezpečuje verejný poriadok v meste, nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané, alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste
- zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok v rozsahu podľa osobitných predpisov a dbá o zachovanie prírodných hodnôt
- plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu- vykonáva osvedčovanie listín a podpisov na listinách
- vedie mestskú kroniku.

Strategické ciele mesta podľa PRM mesta Svidník na roky 2016-2022 sú:

- Ochrana životného prostredia, tvorba krajiny, zlepšenie environmentálnych aspektov a dobudovania technickej infraštruktúry za účelom zlepšenia kvality života obyvateľov mesta i jeho návštevníkov.
- Zlepšenie kvality bývania, občianskej vybavenosti, ľudských zdrojov, kultúrnych a športových podmienok a sociálnej súdržnosti obyvateľov mesta.
- Zlepšenie konkurencieschopnosti lokálnej ekonomiky, tvorby a udržateľnosti pracovných miest a podnikateľských činností, podpora rozvoja cestovného ruchu a efektívnej verejnej správy v záujme zvýšenia kvality života v meste

Zber a zvoz komunálneho odpadu je jednou z hlavných činností podniku. Nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území mesta Svidník upravuje Všeobecné záväzné nariadenie mesta Svidník č. 8/2019 s účinnosťou od 1. 1. 2020. Komunálne odpady sú odpady z domácnosti, ktoré vznikajú na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobného charakteru vznikajúce pri činnosti právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov.

Služby TSMS

- Odpadové hospodárstvo
- Služby v oblasti zelene
- Verejné osvetlenie
- Údržba miestnych komunikácií
- Správa športových ihrísk

Odpadové hospodárstvo

Samosprávy zohrávajú v oblasti odpadového hospodárstva veľkú úlohu. Je dôležité, aby samospráva vnímala odpadové hospodárstvo ako jednu z kľúčových a strategických oblastí pre rozvoj regiónu.

Mesto Svidník svoju pozornosť upriamilo na zefektívnenie odpadového hospodárstva. Je to oblasť, ktorá sa dotýka všetkých občanov mesta ako aj podnikateľov. Od toho koľko odpadu sa vyprodukuje a koľko vytriedi závisí aj poplatok za odpad. Preto v meste Svidník je kladený dôraz na separáciu všetkých zložiek odpadu.

TSMS pracujú so zmesovým komunálnym odpadom, s triedenými zložkami komunálnych odpadov, ktoré sú financované prostredníctvom OZV a s komunálnymi odpadmi, ktorých nakladanie je financované zo zdrojov mesta.

Rodinné domy

K rodinným domom sú určené 110 l KUKA nádoby s vývozom 1x týždenne na TKO. V súčasnosti TS vyvážajú odpad z cca 598 ks takýchto nádob. Zber triedených zložiek komunálneho odpadu od rodinných domov je zabezpečený prostredníctvom vrecového zberu, ktorý je doplnený o žlté nádoby – určené na kombinovaný zber plastov, kovov a viacvrstvových kombinovaných obalov. Frekvencia ich vývozu je stanovovaná na základe dohody s OZV, kde je cieľom nastaviť maximálne efektívny systém.

Ďalšie triedené zložky ako sú napríklad objemné odpady, biologicky rozložiteľné odpady, elektroodpady a podobne boli zbierané systémom door to door, čo zabezpečilo maximálny komfort pre občanov.

Doplnkom týchto zberov boli realizované zbery do veľkoobjemových kontajnerov, ktoré boli vo vyhlásených termínoch pristavené na ohlásené miesta.

Do rodinných domov boli v roku 2022 distribuované kompostéry, ktoré je možné využiť na spracovanie BRO a BRKO čo je najefektívnejší spôsob nakladanie s týmto druhom odpadu.

Bytové domy

Na zmesový komunálny odpad sú pre bytové domy určené 1100l nádoby s frekvenciou vývozu 2x do týždňa. V súčasnosti Technické služby realizujú vývoz 408 takýchto kontajnerov. Prostredníctvom 1100 l nádob je zabezpečený aj zber triedených zložiek komunálneho odpadu. Na papier je to 107 nádob, na sklo 69 nádob a na plasty, kovy a VKM 93 nádob a 152 nádob v objeme 120/240l ktoré sú určené na zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, ktorý je spracovávaný na vlastnej kompostárni.

Textil a šatstvo je možné vyhodit' do špecializovaných nádob, ktoré sú rozmiestnené v rámci mesta. Ide o kovové 2m³ veľké bubnové kontajnery v celkovom počte 12 ks.

Aj pre bytové domy boli k dispozícii zbery „door to door“ pre elektroodpad a objemný odpad, nebezpečné odpady z domácností, kuchynský olej a iné komunálne odpady.

Služba ODPAD-TAXI si našla svoje miesto medzi občanmi, čím sa darí udržať kontajnerové stojiská čisté. A keďže platí pravidlo, že prostredie vychováva, je predpoklad zvýšenia podpory triedenia.

Aj z uvedeného dôvodu bol v roku 2022 spustený pilotný projekt uzamykateľných kontajnerových stojísk. Zabrániť odpadovej turistike a zlepšiť podmienky pre prácu s odpadom bolo prioritou pri tvorbe týchto stavieb. Kultúrne – čisto – ekologicky.

Novinkou v roku 2022 bola súťaž v triedení papiera, ktorú sme zastrešili a pripravili pre školy aj jednotlivcov zaujímavé odmeny.

Občania mesta pozitívne vnímajú kroky na efektívne fungovanie odpadového hospodárstva, o čom svedčia aj štatistiky, ktoré ukazujú na zlepšenie oproti minulému obdobiu.

Katalógové číslo	Druh odpadu	2020	2021	2022
20 03 01	komunálny zmesový odpad	2 535	2 165	1 969
20 03 07	objemný odpad	518	329	277
20 03 08	drobný stavebný odpad	75	168	28
	SPOLU	3 128	2 662	2 274

Zberný dvor

Občania mesta majú k dispozícii zberný dvor, ktorý slúži na odovzdanie odpadov, pre ktoré nie je k dispozícii zberná nádoba na štandardnom stojisku. Prípadne aj pre väčšie množstvá odpadov štandardných zložiek triedených odpadov.

Správne triedenie, teda separovanie odpadov okrem iného zabezpečuje čistejšie životné prostredie, šetrí prírodné zdroje surovín a energie, redukuje množstvo odpadu na skládkach, znižuje množstvo produkovaného CO₂ a produkovaného metánu a v neposlednom rade šetrí finančné prostriedky.

Na zbernom dvore vo Svidníku prechádza odpad zo žltých, modrých a zelených kontajnerov ďalším dotriedňovaním. Následne sú komodity pripravené pre ďalšie spracovanie pre recyklátorov.

V tomto roku prešiel zberný dvor viacerými zmenami. Bol doplnený o VZV so špeciálnymi čel'ust'ami, ktoré sú určené na úchop a manipuláciu s balíkmi už vytriedených zložiek, ktoré sú pripravené na expedíciu a následné materiálové zhodnotenie.

V roku 2022 sa podarilo zvýrazniť spoluprácu so spoločnosťou KRONOSPAN, kde putuje väčšina objemného odpadu, pretože ho tvorí najmä drevený odpad z nábytkov a stavebný drevený odpad.

Úspešne možno tiež hodnotiť potvrdenie spolupráce so spoločnosťou ODPADY RECYCLING, kde sa podarilo presmerovať väčšinu drobných stavebných odpadov. V roku 2022 bola pripravená legislatívna zmena, ktorá zásadným spôsobom zvyšuje náklady spojené s ukladaním stavebných odpadov na skládke. Touto spoluprácou sa podarilo ušetriť značné finančné prostriedky za likvidáciu.

Odovzdanie odpadov na zbernom dvore je pre občanov mesta bezplatné pre všetky tieto komodity:

20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	sklo	O
20 01 03	viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	O
20 01 04	obaly z kovu	O
20 01 05	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O
20 01 10	šatstvo	O
20 01 11	textílie	O
20 01 13	rozpúšťadlá	N
20 01 14	kyseliny	N
20 01 15	zásady	N
20 01 17	fotochemické látky	N
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 23	vyrazené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	N
20 01 25	jedlé oleje a tuky	O
20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	N
20 01 27	farby, tlačiarenské farby, lepidlá, živice obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N
20 01 35	vyrazené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti *)	N
20 01 36	vyrazené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	plasty	O
20 01 40	kovy	O
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	O
20 01 40 02	hliník	O
20 01 40 03	olovo	O
20 01 40 04	zinok	O
20 01 40 05	železo a oceľ	O
20 01 40 06	cín	O
20 01 40 07	zmiešané kovy	O

20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 07	objemný odpad	O
20 03 08	drobný stavebný odpad	O

Kompostáreň

Práca kompostárne predstavuje aj realizáciu nasledovných činností:

- príjem, evidencia a zhromažďovanie vybraných druhov BRO
- úprava a spracovanie zhromaždeného odpadu (drvenie, miešanie a úprava pre dosiahnutie optimálnych vlastností vstupnej suroviny pre kompostovanie, fermentácia v aeróbnom fermentore EWA)
- samotné kompostovanie a súvisiaca manipulácia – sledovanie priebehu kompostovania, následné úpravy – prekopávanie a zvlhčovanie
- spracovanie kompostu po ukončení procesu – preosiatie, zistenie kvality a konečná úprava dočasnú uskladnenie, odovzdanie na odber

Kompostáreň tak slúži ako koncovka pre spracovanie nie len BRO odpadov ale aj pre spracovanie BRKO.

Aj v roku 2022 sa nám podarilo splniť prísne podmienky pre spracovanie VŽP3. Kompostáreň bola doplnená zo špičkové technologické zariadenie. Ide o automatizovaný drvič kuchynského odpadu s chladením a preskladňovacím zásobníkom. Je navrhnutý presne podľa legislatívy a sme jednou z 2 samospráv, ktoré toto zariadenie má vo svojej výbave.

Odpadové hospodárstvo čaká niekoľko výrazných zmien. Došlo síce k posunutiu povinnosti úpravy zmesového komunálneho odpadu, no iba na krátky čas. Preto je stále prioritou znížiť množstvo, ktoré bude musieť touto úpravou prejsť a tak znížiť finančný dopad na obyvateľov mesta. Bez zvyšovania povedomia a aktívneho zapájania sa do aktivít podporujúcich zlepšovanie vzdelania v odpadovom hospodárstve to však nepôjde.

Z uvedeného dôvodu sme sa zapojili do viacerých výziev na podporu vzdelávacích aktivít a veríme, že budeme úspešní. V roku 2023 tiež pripravujeme deň s TSMS, ktorý podporujú aj OZV Envipak, a iné spracovateľské spoločnosti, ktoré pôsobia v odpadovom hospodárstve.

Energiu do práce nám dodala aj nominácia do finálovej trojice medzi samosprávami v prestížnej súťaži ATLAS – prestížne a uznávané environmentálne ocenenie.

Letisko

Už od roku 1992 sú Technické služby mesta Svidník prevádzkovateľom a správcom svidníckeho letiska. V úzkej spolupráci s jediným aktívnym užívateľom "Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník".

Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník zastrešuje prevádzkovateľov lietadiel a leteckých športových zariadení pôsobiach na našom letisku. Na letisku tiež v spolupráci s Aeroklubom pôsobí letecká škola JetAge-ATO, ktorá tu vykonáva letecké výcviky od tých základných, až po úroveň obchodného pilota.

Letisko v skratke:

- nadmorská výška je 354 m.n.m
- vzletová a pristávacia dráha má rozmery 1200x30m
- odbavovacia plocha má rozmery 300x15

Služby a podujatia na letisku

Na letisku má verejnosť možnosť vyskúšať si let lietadlom alebo motorovým rogalom formou zážitkových letov. Zaujímavosťou o letecký výcvik majú možnosť získať svoj pilotný preukaz v miestnej leteckej škole, prípadne ďalej rozvíjať svoje skúsenosti rozširovaním svojich kvalifikácií. Letisko slúži aj ako priestor pre organizáciu niektorých kultúrnych a športových udalostí ako je Šarkaniáda, organizovaná CVC, Majstrovstvá Slovenska v leteckej navigácii, Majstrovstvá sveta v raketovom modelárstve a iné. Aeroklub Duklianskych hrdinov Svidník tiež pravidelne organizuje na letisku Svidník rôzne akcie pre fanúšikov lietania ako je Deň otvorených dverí letiska, Memoriál Roba Tuptu, Tandemové zoskoky parašutistov nad Svidníkom.

Futbalový štadión

Futbalový štadión sa nachádza na Festivalovej ulici. Hlavná činnosť futbalového štadióna je zameraná hlavne na správu a zabezpečovanie podmienok pre tréningovú a zápasovú činnosť, ako aj na prevádzku a údržbu celého areálu. V areáli futbalového štadióna sa nachádzajú aj šatne pre hráčov, sociálne zariadenie, kuchynka, spoločenská miestnosť pre futbalistov a sklad. Trávnatá plocha je zavlažovaná zavlažovacím systémom a jej údržba je vykonávaná za pomoci traktorovej kosačky Kubota a Starjet.

Sociálny podnik mesta Svidník s.r.o.

Spoločnosť sociálny podnik mesta Svidník, s. r. o začala reálne svoju činnosť 27.01.2021, kedy boli prijatí do zamestnania prví pracovníci zo znevýhodnených skupín, všetko občania mesta Svidník. V roku 2022 spoločnosť Sociálny podnik mesta Svidník, s. r. o. zamestnával znevýhodnené osoby, čo tvorí 40 % z celkového počtu zamestnancov. Počas celej doby vedú týchto zamestnancov k získavaniu pracovných zručností a návykov, zdokonaľujú sa v odborných prácach, čím sa dostávajú do pozície ľahšieho uplatnenia na trhu práce.

Spoločnosť Sociálny podnik mesta Svidník s.r.o. sa teší vysokému záujmu od občanov nielen z mesta Svidník, ale aj z blízkeho okolia, ktorí prejavujú záujem o služby rôzneho druhu. Najväčší záujem je o drobnú stavebnú činnosť, ale popri tom je naďalej záujem aj o kosenie a práce s drevnou hmotou. Spoločnosť Sociálny podnik mesta Svidník s.r.o. nadviazala spoluprácu aj s Prešovským samosprávnym krajom, kde sa pripravuje schéma podpory sociálneho podnikania a participácie pri rekonštrukciách alebo stavbách v gescii Prešovského samosprávneho kraja.

Realizácie v roku 2022:

Eur

Chodník ul. Sov. hrdinov o ploche 750m ²	14 310
Nové prične na veži nad vlekom	1 857
Rekonštrukcia schodiska v budove MsU	6 546
Rekonštrukcia bytu na ul. Dezidera Millyho	839
Rekonštrukcia garáže na Ul. Duklianskej	4 61
Rekonštrukcia balkóna na ul. 8. mája	2 379
Maľovanie izieb v nemocnici vo Svidníku	1 230
Rekonštrukcia oplotenia pri cintoríne na Ul. Záhradná 2. etapa	867
Rekonštrukcia chodníka v areáli materskej školy	4 941
Rekonštrukcia podlahy garáže	600
Modernizácia a dovybavenie kultúrneho domu obce Rakovčík	2 353
Ul. Festivalová - príprava podkladu chodníka, odvoz asfaltovej hmoty	292
Demontáž-montáž basketbalových košov, retiazok na basketbalové koše, montáž informačných tabúl na ihriskách	3 401
Rekonštrukcia balkónov bytového domu	25 913
Terénne úpravy a výstavba chodníkov o ploche 361,4 m ² v areáli Zimného štadióna Svidník, - 1. etapa	20 946
Výstavba parkovacích miest zo zatravnovacích tvárnic v areáli ZŠ Karpatská	2 347
Rekonštrukcia pieskovísk v areáloch MŠ Svidník	8 000
Zväčšenie parkovacej plochy na ulici 8. mája 637/31 vo Svidníku	3 349
Výstavba chodníka v areáli Zimného štadióna o ploche 120 m ² - 2.etapa	12 575
Čistenie odvodňovacieho kanála na Ulici gen. Svobodu	743
Rekonštrukcia prístupovej cesty ku garážom na ul. Karpatskej	2 976
Zhotovenie a montáž altánku a drevených prvkov na vyhlídkovej veži vo Svidníku	5 000
Výstavba parkoviska 309m ² , Ul. Gagarinova, Svidník (Martex)	10 188
Rekonštrukcia múrika oplotenia zadnej časti areálu MŠ	930
Rekonštrukcia príjazdovej cesty do garáže na Ulici Juraja Gagarina 23	4 615
Anton Vargovič - renovačné práce.	1 583
Výstavba chodníka pri parkovisku na Ul Gen.Svobodu	1 491
Rekonštrukčné práce Gréckokatolícka cirkev, farnosť Svidník.	2 554
Výstavba oplotenia pred rodinným domom	6 481

Rekonštrukcia cesty na Ul. ČSL. Armády	15 789
Rekonštrukcia chodníka na Ul. Sovietskych hrdinov ALNA	14 348
Rekonštrukcia chodníka v MŠ Ul. 8. mája 500/56	5 491
Rekonštrukcia ihriska – Ul. Dlhá	3 511
Dokončovacie práce v areáli bazéna v ZŠ Ul. 8. mája 640/39, Svidník	825
Výstavba chodníka Ul. Stropkovská	1 950
Rekonštrukcia chodníka v areáli GRK cintorína Ul. záhradná	799
Zhotovenie a montáž drevených prvkov sedenia pri ohnisku, turistické informačné tabule - park jazierko	1 342
Rekonštrukcia ambulantných priestorov nemocnice	1 230

Základná charakteristika konsolidovaného celku

Mesto Svidník je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Mesto Svidník je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou mesta Svidník pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Geografické údaje

Okres Svidník má rozlohu 549,78 km². Nachádza sa v severovýchodnej časti Slovenska, v Prešovskom kraji, kde sa rozprestiera na území Nízkyh Beskýd s 2 celkami Ondavskou a Laboreckou vrchovinou, ktoré podmieňujú rozmanitosť prírodných podmienok a svojimi vlastnosťami determinujú využitie a rozvoj regiónu. Jeho územie je pretiahnuté v smere sever – juh, pričom severná časť územia je niekoľkonásobne širšia ako južná. Severnú hranicu okresu Svidník tvorí štátna hranica s Poľskom. Susedí s okresmi Prešov, Vranov nad Topľou, Bardejov a Stropkov. Svidnícky okres má významný prírodný potenciál.

Povrch katastra je mierne zvlnená pahorkatina, iba v západnej a východnej časti mierne členitá. Tvoria ho flyšové vrstvy (pieskovce, ílovce), štvrtohorné náplavy (štrky, piesky) a svahové hliny. Má nívne, oglejené a hnedé lesné pôdy. Stredná časť chotára je odlesnená, súvislý les s prevahou buka, hrabu a brezy je v severnej časti, na nivách sú nesúvislé lužné lesy. V Ondave powyše sútoku s Lodomirkou žije vydra riečna, v lesoch jariabok. Priemerná ročná teplota je 7°C, ročný úhrn zrážok 700 – 800 mm

Susedné mestá a obce: Najbližšie položené mestá sú Giraltovce, Bardejov, Prešov, Hanušovce, Medzilaborce a Stropkov.

Susediace obce sú Nižný Orlík, Ladomírová, Stročín, Jurkova Voľa, Mestisko, Hrabovčik, Kapišová a Nižná Jedľová.

Celková rozloha mesta: 20,2 km²

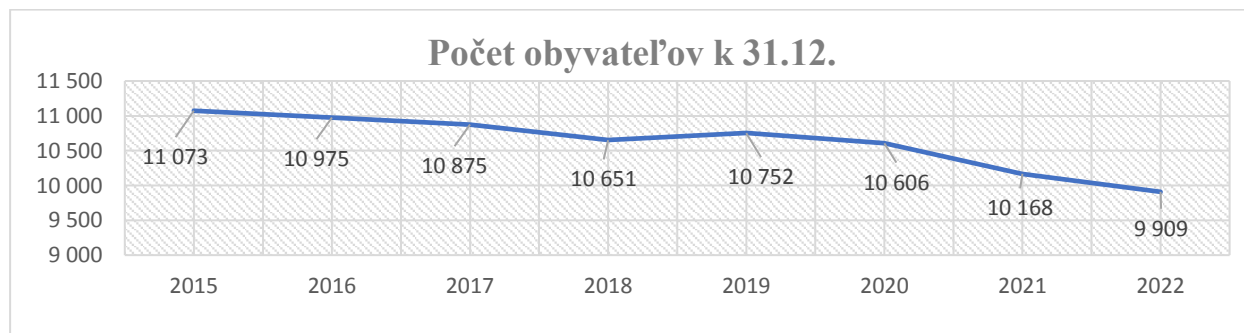
Nadmorská výška: 230 m n/m

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov:

Počet obyvateľov k 31. decembru 2022: 9 909 obyvateľov

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
11 073	10 975	10 875	10 651	10 752	10 606	10 168	9 909

Z dlhodobého hľadiska má vývoj počtu obyvateľov v okrese mierne klesajúci trend, ktorý je spôsobený najmä vysokou migráciou (t. j. počet odšťahovaných obyvateľov prevyšuje počet

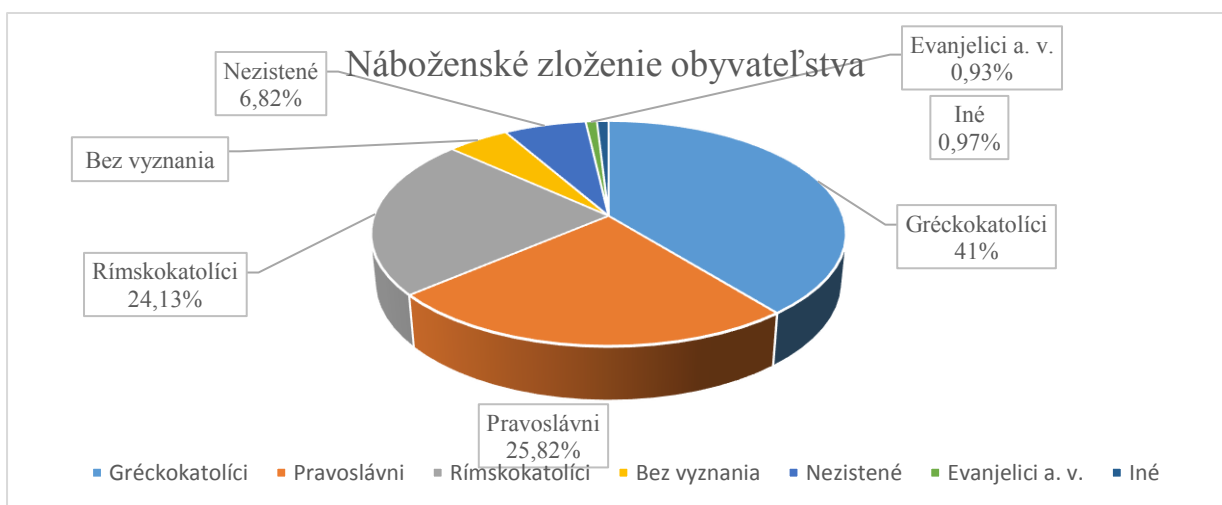
prist'ahovaných obyvateľov) a to hlavne za prácou. Tento trend však býva mierne korigovaný prirodzeným prírastkom (t. j. počet narodených obyvateľov prevyšuje počet zomrelých obyvateľov).

Národnostné zloženie obyvateľstva

- Slováci – 56,61 %
- Rusíni – 29,80 %
- Rómovia – 3,57 %
- Ukrajinci – 1,12 %
- Maďari – 0,10 %
- Poliaci - 0,06 %
- Nezistené – 5,81 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského zloženia:

- Gréckokatolíci 41,10 %
- Pravoslávni 25,82 %
- Rímskokatolíci 24,13 %
- Bez vyznania 5,17 %
- Nezistené 6,82%
- Evanjelici a. v. 0,93 %
- Iné 0,97 %

Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v okrese k 31.12.2022 bola 11,15 %.

Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
19,38 %	18,34 %	12,73 %	11,85 %	10,78 %	13,81 %	12,50 %	11,15 %

Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Svidník bola k 31.12.2022 na úrovni 11,15%. V rámci okresov PSK ide o 6. najvyššiu mieru evidovanej nezamestnanosti. Z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí obyvatelia Svidníckeho okresu často odchádzajú za prácou do iných regiónov, alebo do zahraničia najmä Česka, Rakúska, Nemecka a ďalších krajín Európy.

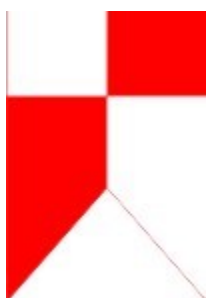
Hlavným problémom je dopravná dostupnosť celom okrese Svidník, preto je pre mesto jednou z hlavných priorít vybudovanie rýchlostnej cesty R4, ktorá má spojiť Prešov zo Svidníkom, ale aj Maďarsko, Slovensko a Poľsko. Dôležitým faktorom nezamestnanosti v meste je skutočnosť, že mesto nemá k dispozícii pozemky pre potencionálnych investorov. V ďalšom období sa uvažuje s realizáciou malého priemyselného parku. Jej vybudovanie by bolo zásadným impulzom pre okres Svidník, ale aj mesto Svidník a hlavne pre podnikateľské subjekty, ktoré by mohli na území mesta realizovať svoje podnikateľské zámery.

Symbyly mesta

Erb mesta : *"V červenom štíte strieborná silueta duklianskeho pamätníka."*

Historický symbol Svidníka podľa bližšie nedatovanej predlohy tvoril z pažite vyrastajúci strom, po stranách ktorého stáli dva kone. Svidník sa stal mestom v roku 1964 a pri príležitosti desiateho výročia tejto udalosti bol schválený novotvar erbu pozostávajúci zo štvrtého štítu. V jeho prvom a štvrtom červenom poli bola silueta duklianskeho pamätníka a dva stromy. Druhé a tretie pole bolo modré, bez figúry. Takého riešenie erbu nebolo v súlade so zvyklosťami domácej mestskej heraldickej tvorby, preto mesto roku 1984 pristúpilo k jeho heraldickej úprave. Z erbu sa vypustili nefunkčné modré polia i motív stromov a hlavnou erbovou figúrou zostal motív duklianskeho pamätníka, ktorý i keď nestojí na území mesta, je s ním tesne spätý. Autormi erbu sú Jozef Leško a Ladislav Čisárik. Mesto prijalo svoj erb 27. februára 1987.

Vlajka mesta : Mestská vlajka pozostáva z dvoch pozdĺžnych bielo-červených a červeno-bielych pruhov. V hornom pruhu pri žrdi je biely a dolnom pruhu červený štvorec. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať mesta : Mestskú pečať tvorí mestský erb s kruhopisom „MESTO SVIDNÍK“. Mestská pečať sa používa pri slávnostných príležitostiach napr. udelenie čestného občianstva mesta, na pečatenie významných listín a dokumentov a pod. Mestskú pečať uschováva primátor mesta

Posledná tretina 13. storočia a prvá polovica 14. storočia boli veľmi rušné v zmene vlastníckych pomerov aj na území neskoršieho Svidníka. Prvá písomná správa týkajúca sa priamo Svidníka je v listine Jágerskej kapituly z 28. júna 1355, kde je Svidník zapísaný ako "Scyuidnyk".

Túto písomnú zmienku o Svidníku ako prvú bez pochybností považujú aj historici P. Fatkoš, B. Varsík a J. Beňko. Svidník vznikol ako nová dedina na základe nemeckého dedinského práva 10-20 rokov pred rokom 1355 na majetku panstva Stročín (predtým Stročín patril k panstvu Smilno). V listinách z r. 1269 a r. 1317 sa Svidník nespomína. Najstaršia - prvá písomná zmienka o Svidníku je teda z 28. júna 1355.

Svidník sa ďalej spomína v roku 1357. Vtedy v spore Mikuláša, syna Lórandu, sa v pôvodnom rozsiahlom chotári Stročina spomínajú ďalšie stredoveké dediny - Svidník, Orlík, Dubová a ďalšia dedina obývaná rusínskym obyvateľstvom, ktorá bola povrchovým archeologickým výskumom situovaná v chotári obce Jurková Voľa ako Rusinec (Oroszfalu). Svidník z roku 1370 zo stročínskoho panstva pripadol Petrovi Cudarovi, čo bolo potvrdené i kráľom Ľudovítom I. aj r. 1379. Cudarovci ho neskôr pripojili k makovickému hradnému panstvu. Odvtedy až do zániku feudalizmu v polovici 19. storočia Svidník patril panstvu Makovica so sídlom na Zborovskom zámku.

Sútok, ústie Lodomírky s Ondavou geograficky a hydrologicky podmienili, že pôvodný Svidník vznikol ako spomínané dve dediny – Nižný Svidník a Vyšný Svidník. Dvaja šoltýsi tu priviedli pôvodných, vtedy nových obyvateľov do dvoch dedín, ktorí užívali zákupné právo. Na začiatku 15. storočia tu už existovali dve sídliská. V roku 1414 a 1416 sa uvádzajú ako "Possessiones... Zuydnegh et alteram Zuydnegh". Nové obyvateľstvo bolo drvivou väčšinou rusínskej národnosti a východného cirkevného obradu. Bola tu už aj farnosť. Prvá písomná zmienka o fare s farárom, zrejme dedičným je v Štátnom okresnom archíve v Bardejove, vo fonde Magistrát mesta Bardejova, sign. 2039. Uvádza sa ako Bagyko de Svidník a bagko /teda skomolene báťuško, báťko, ako vtedy, ba aj dodnes nazývali pravoslávnych farárov, popov/. Údaj je z roku 1478. Ak už vtedy /pravdepodobne v Nižnom Svidníku/ existovala fara, znamená, že rusínske obyvateľstvo sa tu usadilo natrvalo a možno konštatovať, že to bolo pôvodné, autochtónne, prvé obyvateľstvo v obidvoch Svidníkoch, hoci nemožno vylúčiť aj postupné osídľovanie sa aj iného obyvateľstva /slovenského, poľského/ v tomto pohraničnom pásme.

Svidník a okolitý región v severovýchodnej časti východného Slovenska je v novodobej histórii spätý s oboma svetovými vojnami.

30. novembra 1914 pred večerom došli maďarskí vojaci od Duklianskeho priesmyku do Svidníka a začali miestnych obyvateľov vyháňať z domovov s tým, že idú nešťastní Rusi a ich pobijú. Ľudia

v panike narýchlo si vzali najnutnejšie veci a začali odchádzať smerom k Prešovu. Cestou spozorovali ako dedina horí, lebo ju zapálili maďarskí vojaci, aby sťažili postup Rusom. K drevenému mostu v smere na Mestisko cez Ondavu Maďari nanosili slamu, poliali ju petrolejom a most podpálili. Ľudia narýchlo museli utekať cez Ondavu a cesta smerujúca k Giraltovciam bola preplnená rakúsko-uhorskou armádou. Preto obyvateľstvo z dediny sa muselo zastaviť pri vtedajšom mlyne pod terajšou vinárňou. K zhromaždeným ľuďom potom do tábora prišli Rusi. Potom sa ruskí vojaci ľudí pýtali, kde sa nachádzajú Maďari a tí ich nasmerovali do lesa.

Tento stav postupu ruských vojakov netrval dlho, lebo 7. – 9. decembra 1914 ich vojsko odtiaľ ustúpilo. Hneď po tomto ústupe prišli maďarskí vojaci a začali ľudí vyšetrovať, že kto ukazoval Rusom cestu, kde sa oni nachádzajú. Po tomto šetrení hneď nasledoval rozsudok a za toto konanie boli vo Svidníku obesení dvaja ľudia na telegrafických stĺpoch. V januári a vo februári 1915 začali Rusi novú ofenzívu, obsadili Svidník a ich vojská postúpili až po Šarišský Štiavnik. V ten čas sa obyvateľstvo odsťahovalo do Giraltovciev, kde Svidníčania zotrvali 4 mesiace.

Od februára do mája 1915 boli v okolí Svidníka ťažké boje a strašné útoky na bodáky. Najkrvavejšie boje boli na Kaštieliku, Makovici a Čiernej hore. Vrch na Kaštieliku nazvali Rusi vrchom smrti. V okolí Svidníka po bojoch sa nachádzali hromadné hroby, v ktorých bolo pochovaných 300 – 500 vojakov.

2. septembra 1939 sa jednotky Hlinkovej gardy a slovenskej armády presúvali cez Svidník, keď sa s nemeckými vojskami zúčastnili prepadnutia Poľska. O dva roky neskôr 24. júna 1941 sa slovenskí vojaci rýchlej brigády presúvali cez Svidník, keď s nemeckou armádou sa zúčastnili pri prepadnutí ZSSR. Za zmienku stojí ešte jedna udalosť za Slovenského štátu, keď pri ceste z Medzilaboriec cez Stropkov, zavítal 6. augusta 1942 do Svidníka prezident Dr. Jozef Tiso. Svidníčania mu pripravili slávnostné privítanie.

V máji 1944 pozdĺž Duklianskeho priesmyku boli rozmiestnení slovenskí vojaci 1. východoslovenskej divízie, veliteľstvo jedného pluku bolo vo Svidníku. S týmito vojakmi sa počítalo, že otvoria zakarpatské priesmyky pred postupujúcou červenou armádou. Zámer stroskotal lebo Nemci slovenských vojakov odzbrojili.

Svidník značne postihli duklianske boje, ktoré sa prejavili po prelome nemeckej obrany na výšine Obšar v Nižnom Komárniku. Po tomto prelome 25. novembra 1944 jednotky čs. armádneho zboru postúpili k rieke Ondave ku Svidníku, kde zaujali obranné postavenie. Týmto sa pre našich vojakov skončili boje v karpatsko-duklianskej operácii.

Počas obranných bojov na Ondave začala sa v podduklianskom regióne a na východnom Slovensku mobilizácia do čs. armádneho zboru. Výcvik mobilizovaných vojakov prebiehal v okolitých dedinách svidníckeho okresu. Z hľadiska frontovej situácie 26. novembra 1944 Vyšný Svidník bol v rukách čs. armádneho zboru, Nižný Svidník ovládali nemeckí vojaci.

V jeseni 1944 sa začala dlhá a ťažká etapa oslobodzovania Československej republiky. Veľká sila útočiacich sovietskych vojsk, ale aj nemeckých brániacich sa jednotiek spôsobili neuveriteľne pomalý posun frontu. Na zlomenia obranných nemeckých síl opevnených za Svidníkom na pravom brehu Ondavy, využila sovietska armáda dňa 12.09.1944 na ich masívne bombardovanie. Žiaľ pri bombardovaní sa však nepodarilo prelomiť nepriateľskú obranu a frontová línia tu zostala stáť až do 19. januára 1945.

Za tejto situácie Svidníčania vo svojich domovoch už ďalej nemohli žiť a preto vtedajšie štátne orgány vyhlásili pre celé územie totálnu evakuáciu.

Evakuanti pri zastávkach v obciach na smere do Prešova si museli hľadať ubytovanie chodením a prosením sa po jednotlivých domoch. Stávalo sa dosť často, že v príslušnej obci neprijali nikoho z evakuantov. Svidník ako celok bol oslobodený 19. januára 1945 sovietskymi vojskami 67. streleckého zboru gen. Šmygu a jednotkami čs. armádneho zboru gen. L. Svobodu. Po oslobodení Svidníka naši vojaci postupovali na západ cez územie Slovenska a ich bojová cesta končí v Prahe, kde sa 17. mája 1945 zúčastnili slávnostnej vojenskej prehliadky.

Po dorazení správy, že Svidník bol 19. januára 1945 oslobodený a je možné sa vrátiť, Svidníčania to bez meškania urobili.

Po návrate z evakuácie v jarných mesiacoch roku 1945 navrátilci s úžasom hľadali na totálne zničený Svidník, neveriac, či si nezmýlili mesto. Žiaľ, bola to realita. Väčšina domov Svidníčanov boli úplne rozbité, nevhodné na bývanie. A tak každý ako vedel zbíjal strechu nad hlavou. Jedni na zhoreniskách zo zotlených dosák poskladali prístrešky, jedni obývali pivnice, iní hľadali bezpečnejšie miesta. Návrat bol sťažený i tým, že veľká časť Svidníka bola zamínovaná. Na príjazdových cestách k obydliam často nachádzali tabuľky z nápisom „Pozor, míny!“.

Popri problémoch s bývaním sa pridružil hlad ľudí, ale aj dobytky. Z nedostatočnej hygieny z pochopiteľných dôvodov sa šírili rôzne, najmä infekčné choroby.

22.04.1945 navštívil okres Svidník vtedajší prezident ČSR Eduard Beneš a minister obrany ČSR arm. Gen. L. Svoboda a o situácii v regióne napísal: „Keď sme prišli na duklianske bojisko, videli sme spálenú zem. Takmer na každom štvorcovom metri boli samé jamy od granátov a mín. Lesy na Dukle a okolí vyzerali tak, ako keď pred žatvou krupobitie zničí úrodu. Dediny spálené, ľudia vyliezali z chatrčí narýchlo zbitých, väčšinou však z bunkrov a zemlianok, pretože ich príbytky vojna zmenila na spálenisko. Vojnová víchrica zanechala na tomto kraji strašný obraz.“.

Následne do Svidníka začali voziť ošatenie a rôzne konzervy z Čiech a organizácie UNRA. Už po februári prišli zo Sovietskeho zväzu od Červenej armády dva vagóny múky pre hladujúcich občanov tohto regiónu. K výraznejšiemu zlepšeniu situácie v zásobovaní však nedošlo ani v nasledujúcich dvoch rokoch.

Posledných viac ako 70 rokov bolo v histórii Svidníka najkrajších. Charakteristiku tohto obdobia podľa jeho významu je možné rozdeliť na štyri nosné obdobia:

Obdobie povojnovej obnovy Svidníka od oslobodenia v roku 1945 do roku 1960.

Obdobie stagnácie rozvoja Svidníka po zrušení ako sídla okresu, t.j. od roku 1960 do roku 1968.

Obdobie znovu vytvorenia okresu Svidník a nebývalého rozvoja mesta, t.j. od r. 1968 do roku 1989.

Od roku 1989 mesto Svidník sa profiluje ako prirodzené centrum regiónu poskytujúce infraštruktúru a služby obyvateľstvu spádovej oblasti obciam okresu Svidník (čo je približne 31 000 obyvateľov), ale aj vybrané služby obyvateľom okresu Stropkov a Medzilaborce (napr. zdravotníctvo, súdnictvo, obchod).

Mesto Svidník je centrom cestovného ruchu v okrese a ponúka široké možnosti kultúrneho a športového vyžitia.

V posledných rokoch dochádza k obnove infraštruktúry, budov vo vlastníctve mesta i rozvoju športovej infraštruktúry. Významnými zmenami prechádza aj odpadové hospodárstvo.

Roky 2020 - 2021 sú poznačené vplyvom pandémie COVID 19 a z toho plynúcich dôsledkov.

Pamiatky mesta

• Pamätník Alexandra Pavloviča

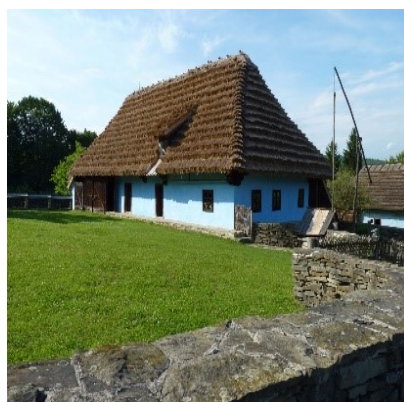
• Pamätník ženistu Jána Chudého

• Pamätník ženistu slobodníka M. Kučeru

• Pamätník ženistom pri odbočke na Kapišovu

• Národopisná expozícia v prírode (skanzen)

• Pamätník s výjavmi zo života A.I. Pavloviča

• Kríž pri odbočke na Nižnú Jedľovú

• Kríž v Petrovej doline

• Kríž pri Bytservice

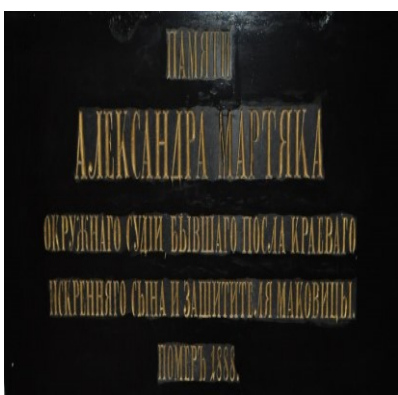
• Kríž pod obchvatom

• Prameň Ščop

• Pamätník Námestie slobody

• Pamätná tabuľa Alexandrovi Martiakovi

• Socha arm. gen. L. Svobodu

• Pamätná tabuľa senátora Juraja Laža na lekární Unicum

• Sochy Fraňa Gibalu - Záchrankyňa a Osloboditeľ
• Sgrafito na priečelí budovy Okresného úradu Svidníku

• Freska vo vestibule Domu kultúry vo Svidníku

• Keramická mozaika so sgrafitom na obchodnom dome „Vašuta“

• Socha – zemegul'a s ozubeným kolesom pri PSS

Arm. gen. Ludvík Svoboda (1895-1979)

Ludvík Svoboda sa narodil 25. novembra 1895 v českom Hroznatíne. Bol česko-slovenský generál a prezident, nositeľ titulov hrdina ČSSR a ZSSR. V rokoch 1968 až 1975 bol prezidentom Československej socialistickej republiky. Je dvojnásobným čestným občanom Svidníka. Ako veliteľ I. československého armádneho zboru sa pri oslobodzovaní Svidníka výrazne zapísal do histórie tohto kraja. Počas frontových dní zabezpečoval pre civilné obyvateľstvo potraviny, vo vojenských kuchyniach sa dal najesť zúboženým, vyhladovaným deťom. V povojnových rokoch prikázal na našom území opravovať rozbité mosty a cesty, odmínovávať úrodné polia, obnovovať život pod Duklou. Najväčším darom pre občanov bolo postavenie prvej barakovej nemocnice, neskôr novej modernej nemocnice, nesúcej jeho meno.

Generálmajor doc. Ing. Oldřich Kvapil CSc. (1918-2011)

Čestný občan Svidníka generálmajor doc. Ing. Oldřich Kvapil CSc. sa narodil 12. novembra 1918 v Rovensku pod Traskami v okrese Semily. V roku 1937 sa prihlásil do armády, ktorej zasvätil celý svoj život. Ako príslušník 1. Čs. armádneho zboru pomáhal poraziť fašistických votrelcov. Zúčastnil sa bojov o Kyjev, Rudu a Bielu Cerkov. Zúčastnil sa aj Karpatsko-duklianskej operácie. Má veľký podiel na oslobodzovaní viacerých obcí okresu i samotného Svidníka. Poddukliansky okres mu prirástol k srdcu, vo svojej knihe spomienok „Návrat z bouře“ opísal aj Svidník v čase neľútostných bojov. Pri príležitosti 40. výročia oslobodenia Svidníka sa v roku 1985 stal čestným občanom Svidníka.

Juraj Lažo (1867 - 1929)

Juraj Lažo patril medzi popredné osobnosti vtedajšieho Vyšného Svidníka, ale aj severovýchodného Slovenska v prvých desaťročiach 20. storočia. Narodil sa 2. mája 1867 vo Vyšnom Svidníku v roľníckej rodine. Počas svojho života sa aktívne politicky i ekonomicky angažoval, v roku 1925 sa podieľal aj na založení svidníckeho futbalu, speváckeho a divadelného súboru. Ako jeden z politikov, ktorý mal zásluhy na vzniku Československej republiky, túto významnú udalosť v dejinách Rusínov chcel zvýrazniť i výstavbou pamätníka vo Svidníku na vtedajšom trhovisku - pľaci. Pod jeho osobným dohľadom nad financovaním spotrebného družstva „Svätá Trojica“ bol tento pamätník pri príležitosti 10. výročia vzniku ČSR dňa 28. októbra 1928 za veľkej účasti obyvateľov Svidníka a okolia odhalený. Jeho národné vlastenectvo potvrdil i nápis na doske pamätníka v azbuke v preklade „Boli sme a budeme“.

Alexander Pavlovič (1819-1900)

Alexander Pavlovič sa narodil 19. septembra 1819 v Šarišskom Čiernom. Študoval Teologickú akadémiu v Trnave, ktorú ukončil v roku 1847. Počas štúdií v Trnave sa sformovali jeho názory a prehĺbili sa jeho sympatie k slovanofilstvu a rusofilstvu. Zdokonalil sa aj v cirkevnom kazateľstve. Na fare vo vtedajšom Vyšnom Svidníku pôsobil od septembra 1864 až do smrti (25. decembra 1900), t. j. vyše 36 rokov. Priaznivé podmienky na fare mu dali možnosť naplno rozvíjať a rozširovať literárnu, kultúrno-osvetovú, náboženskú, ale najmä sociálnu prácu a kontakty s vtedajšou domácou a zahraničnou inteligenciou. Celý svoj život plne spojil s osudmi biedneho ľudu na Makovici. Veľmi dobre poznal jeho každodenný život. Na jeho obranu vystupoval ako kňaz, básnik, publicista a pedagóg. Veľmi aktívne sa zapájal do verejného života. Robil často besedy a stretnutia s obyvateľmi oboch vtedajších Svidníkov - Vyšného Svidníka a Nižného Svidníka a okolitých obcí. Alexander Pavlovič venoval veľkú pozornosť výchove mladej generácie na hodinách náboženstva. Svoje literárne diela písal jazyčyjem, teda zmesou makovického, najmä svidníckeho nárečia, ale aj belovežského, cirkevnej slovančiny a ruského jazyka. Veľký priestor venoval historickej tematike. Známe sú jeho básne Makovycja, Starodavnaja pesň Makovyci, Davnyj Svydnyk i žyteli jeho. Veľká časť jeho tvorby bola po smrti publikovaná, ale zostala aj v rukopisoch, a to nielen na Slovensku, ale aj v Rusku a na Ukrajine.

Plnenie funkcií mesta

Výchova a vzdelávanie

V súčasnom období výchovu a vzdelávanie detí v meste poskytujú tieto zariadenia:

Materské školy (predškolské zariadenia)

- MŠ gen. Svobodu
- MŠ Ľudovíta Štúra
- MŠ 8. mája

Základné školy

- ZŠ Komenského
- ZŠ 8. mája
- ZŠ Karpatská
- Spojená škola - základná škola
- Spojená škola internátna
- Cirkevná ZŠ sv. Juraja

Stredné odborné školy a gymnáziá

- Gymnázium duklianskych hrdinov
- Spojená škola – študijné odbory: obchodná akadémia a hotelová akadémia
- Stredná odborná škola polytechnická a služieb arm. gen. L. Svobodu
- Škola umeleckého priemyslu Svidník
- Stredná zdravotnícka škola milosrdného Samaritána

Zaujmové a voľnočasové organizácie

- Základná umelecká škola
- Centrum voľného času

Iné organizácie

- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že najmä stredné školy v pôsobnosti PSK budú optimalizované, predovšetkým zlučované a pritom zachovávané žiadané odbory. Cieľom je vytvoriť lepšie podmienky pre žiakov a pedagógov, zároveň efektívne využívať budovy a skvalitňovať vyučovací proces.

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť na území mesta Svidník je poskytovaná ambulantne a ústavne formou primárnej a následnej sekundárnej zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach. Ústavnú sekundárnu zdravotnú starostlivosť v meste Svidník zabezpečuje Nemocnica arm. gen. L. Svobodu Svidník, n.o., ktorá je zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti.

V zmodernizovaných priestoroch nemocnice Svidník je pacientom k dispozícii 12 špecializovaných oddelení a 14 odborných ambulancií s moderným prístrojovým vybavením.

Svidnícka nemocnica má problémy s nedostatkom atestovaných lekárov. Ani s podporou predstaviteľov mesta a kraja sa nepodarilo zabezpečiť nových atestovaných lekárov v roku 2018, bez ktorých nebolo možné prevádzkovať pôrodnické oddelenie a tým došlo k jeho zrušeniu.

Sociálne služby v meste Svidník

Sociálne služby v meste Svidník poskytujú:

- a) Senior dom Svida, ul. SNP 4, 089 01 Svidník – verejný poskytovateľ zriadený PSK – poskytuje sociálne služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení so zameraním na Alzheimerovu chorobu, Parkinsonovu chorobu a demencie rôzneho typu etiológie celoročnou pobytovou formou – celková kapacita 88 klientov,
- b) NÁŠ DOM n. o. ul. Dezidera Millyho 448/1, 089 01 Svidník – neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu v domove sociálnych služieb ambulantnou formou – kapacita 20 klientov- prerušil činnosť k 31.12.2022,
- c) Atrium n. o. ul. Dilongová 7366/15, 080 01 Prešov – neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu na ul. Duklianskej č. 653/25 vo Svidníku v dennom stacionári s kapacitou 45 klientov,
- d) Atrium Svidník, n. o. ,ul. Duklianska č.653/25, 089 01 Svidník - neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu v zariadení pre seniorov s kapacitou 16 klientov a v špecializovanom zariadení s kapacitou 64 klientov,
- e) Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín vo Svidníku, ul. Dlhá 505, 089 01 Svidník – neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu v útulku a nocľahárni – kapacita 20 klientov,
- f) Gréckokatolícka charita Prešov – neverejný poskytovateľ sociálnej služby poskytuje službu v Dome sv. Faustíny – Centrum pre deti a rodiny, Pavlovičova 344/8, Svidník (kapacita 14 klientov) s resocializačným programom pre ženy a v Sociálnom centre Svidník, ul. Centrálna 849, Svidník , kde poskytuje špecializované sociálne poradenstvo,
- g) EURO-DONO, n. o., Ul. Gen. Svobodu 684/11, 089 01 Svidník – neverejný poskytovateľ základného sociálnej služby, poskytuje základné sociálne poradenstvo a zabezpečuje sociálnu službu v dennom stacionári v OBCI Ladomírova,
- h) Dôstojný život pre všetkých , n. o. Centrálna 632/7, 089 01 Svidník –neverejný poskytovateľ sociálnych služieb a zabezpečuje poskytovanie opatrovateľskej služby ,
- i) Slovenský Červený kríž, územný spolok Svidník – požičiavanie pomôcok, prepravná služba,
- j) Centrum pre deti a rodiny Svidník, Partizánska 306/6, 089 01 Svidník – zariadenie na účel vykonávania opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho rodinné prostredie,
- k) Mesto Svidník, u. Sovietskych hrdinov 200, 089 01 Svidník - poskytuje opatrovateľskú službu, odľahčovaciu službu a prevádzkuje denné centrum.

Pri poskytovaní soc. služieb sa mesto Svidník v prvom rade zameriava na sociálne najslabšie skupiny obyvateľstva t. j. zdravotne postihnutých občanov, chorých a starých občanov nášho mesta s nízkymi príjmami, dôchodcov, ale aj viacdetné rodiny s nezaopatrenými deťmi.

Mesto Svidník výkon sociálnych služieb zabezpečuje v súlade so zákonom č.488/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Najväčší rozsah prác a finančné zabezpečenie v rámci sociálnych služieb, ktoré mesto zabezpečuje si vyžaduje opatrovateľská služba. Opatrovateľská služba je terénna sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe podľa §41 zákona o sociálnych službách, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II. podľa prílohy č. 3 tohto zákona a zároveň je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách.

Priemerne v roku 2022 bola poskytovaná starostlivosť pre 36 opatrovaných s priemerným vekom 78 rokov a túto činnosť zabezpečovalo 18 opatrovateľiek. Väčšinou sa jedná o občanov, ktorí sú buď bezdetní, alebo ich blízky príbuzní pracujú a túto službu požadujú počas ich neprítomnosti.

Od decembra 2021 je mesto zapojené do projektu „ Poskytovanie opatrovateľskej služby v meste Svidník II“ vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Fondu regionálneho rozvoja v rámci OP Ľudské zdroje, kde je možné zrefundovať náklady vo výške 670,00 EUR mesačne na jednu

opatrovateľku celkove za dobu trvania projektu do novembra 2023 je možné získať až 326 400,00 EUR pre 20 opatrovateľiek.

Aj napriek rastúcim nákladom na výkon opatrovateľskej služby sa mesto bude snažiť zvyšovať kvalitu poskytovania tejto sociálnej služby k spokojnosti opatrovaných. Mesto Svidník zároveň poskytuje podľa § 54 zákona o sociálnych službách aj odľahčovaciu službu určenú občanom, ktorým je poskytovaná celodenná starostlivosť počas doby, kedy fyzická osoba zabezpečujúca celodennú starostlivosť túto nemôže vykonávať, či už z dôvodu choroby, kúpeľnej liečby a pod. Ďalšia sociálna služba poskytovaná v súlade so zákonom o sociálnych službách podľa § 56 je sociálna služba v dennom centre, kde sa poskytuje predovšetkým základné sociálne poradenstvo a záujmová činnosť. Služba sa poskytuje osobám v dôchodkovom veku, osobám so zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, resp. starým rodičom s vnukmi. Denné centrum v priebehu roka organizuje množstvo besied, výstav, kvízov, prednášok, rôznych kultúrnych akcií, vychádzok do prírody, športových popoludní a zájazdovú činnosť. Z úspešných akcií, ktoré pripravujeme pre našich seniorov spomeniem slávnostný program z príležitosti mesiaca úcty k starším. Mesto Svidník už niekoľko rokov poskytuje priestory a hradí prevádzkové náklady pre činnosť Mestskej organizácie Jednoty dôchodcov. Jednota dôchodcov v nich organizuje rôzne spoločenské akcie pre našich seniorov.

V rámci starostlivosti o našich občanov mesto Svidník dobrovoľne prispieva na stravu našim seniorom a invalidným občanom s nízkymi príjmami. V roku 2022 sme prispievali 244 občanom nášho mesta a na túto výpomoc bolo použitých 11,10 tis. EUR. Občan dostáva stravné lístky v závislosti od výšky svojho príjmu. Zároveň organizačne zabezpečujeme stravovanie v Senior dom Svida vo Svidníku priemerne pre 10. seniorov.

Pri poskytovaní pomoci vo forme finančného príspevku sa v prvom rade zameriavame na sociálne najslabšie skupiny obyvateľstva t. j. rodiny s nezaopatrenými deťmi a zdravotne postihnutých občanov. Je to dobrovoľná sociálna pomoc rodinám s nezaopatrenými deťmi a invalidným občanom určená na základné vybavenie pre deti navštevujúce školu resp. ako doplatok na lieky a zdravotnú pomôcku. Finančný príspevok sa poskytuje raz ročne pri zvýšených alebo mimoriadnych výdajoch rodinám, ktoré sa ocitli v stave hmotnej alebo sociálnej núdze a je limitovaný schváleným rozpočtom mesta v danom kalendárnom roku. V roku 2022 mesto poskytlo 3 jednorazové finančné výpomoci pre občanov v stave hmotnej a sociálnej núdzi.

Pri práci so sociálne vylúčenými a ohrozenými skupinami osôb v rámci národného projektu „Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce (NP TSP II.)“ mesto zamestnávalo v roku 2022 dvoch asistentov terénnej sociálnej práce a dvoch terénnych sociálnych pracovníkov. Tento projekt je financovaný z IA MPSVaR SR mesačne vo výške pri štyroch pracovníkoch až 4 305,46 EUR a bude trvať do júna 2023. Priamo v bytových domoch, kde táto skupina osôb žije a to na Ul. Nábrežnej a na Ul. Festivalovej sme vyčlenili priestory pre komunitnú prácu. V týchto lokalitách sa pracuje hlavne s dospelými, ale aj s deťmi a mládežou v poobedňajších hodinách. Deti a mládež tam majú možnosť zahrať si spoločenské hry, kresliť, pripraviť sa do školy, alebo si vonku na ihrisku zašportovať. Zároveň s nimi pripravujeme rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity, tvorivé dielne, prázdninové aktivity a pod.. V doobedňajších hodinách je to hlavne práca s dospelými občanmi, pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, poskytnutie sociálneho poradenstva, konzultácie a pod. V prvom rade sa jedná o prácu so sociálne vylúčenými a ohrozenými skupinami obyvateľstva, kde sa zameriavame na podporu a integráciu skupín a jednotlivcov dlhodobo vystavených sociálnemu vylúčeniu. Pracujeme s komunitou v jej prirodzenom sociálnom prostredí. V rámci tejto činnosti sa nám podarilo zlepšiť jednak školskú dochádzku, platobnú disciplínu nájomného, nastalo zlepšenie zdravotnej starostlivosti o deti, ako aj čistotu a poriadok v meste. Zároveň je to starostlivosť o občanov, ktorí sa z rôznych dôvodov stali bezdomovcami. Ďalej je to poradenská činnosť občanom, ktorí sa dostali do zlej sociálnej situácie. Terénni sociálni pracovníci mu navrhujú spôsob riešenia jeho problémov a v prípade potreby sprevádzajú klienta na príslušné inštitúcie, kde mu pomáhajú uplatniť jeho občianske

práva. Ich práca smeruje k jednému cieľu t. j. zlepšiť sociálne situácie občana tak, aby bol schopný riadiť svoj život samostatne a prebrať zodpovednosť za riešenie svojej situácie.

Mesto Svidník dlhodobo vykonáva aj inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke oprávnených osôb.

Dôvodom na ustanovenie osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov bola skutočnosť, že poberatelia dávok tieto nevyužívali na účel, na ktorý sa dávka poskytuje t. j. nehradili z nej výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb svojich a tiež celého okruhu osôb, pre ktorých je dávka a príspevky určená v jednej sume, dochádzalo k zanedbávaniu výživy a starostlivosti o deti, neschopnosti hospodáriť s finančnými prostriedkami, ale hlavne neplatenie nájomného a úhrad spojených s užívaním nájomných bytov.

V roku 2022 bolo na inštitút osobitného príjemcu napojených priemerne okolo 40 rodín, čo je priemerne 180 spoločne posudzovaných osôb. Dávka v hmotnej núdzi príde na účet mesta a po zaplatení poplatkov za nájom a služieb spojených s nájomom sa im táto dávka vypláti v troch výplatných termínoch.

Mesto je osobitným príjemcom rodinných prídavkov pre deti, ktoré nedodržiavajú školskú dochádzku. Jedná sa priemerne o 15 detí, kde mesto vykonáva šetrenia z dôvodu zanedbávania školskej dochádzky a pohovory s rodičmi v týchto rodinách.

Poskytujeme pomoc dlhodobo nezamestnaným občanom nášho mesta, ktorí sa nevedia uplatniť na trhu práce. Mesto Svidník v rámci riešenia nezamestnanosti zamestnáva formou malých obecných služieb a aktivačných prác priemerne 35 občanov, ktorí pomáhajú udržiavať verejné priestranstvá v meste čisté. Zároveň zamestnávame jedného koordinátora, ktorí organizuje malé obecné služby a aktivačné práce. Mesto Svidník sa aktívne zapája do všetkých prístupných projektov, ktorých úlohou a cieľom je motivovať a napomáhať k znovu získaniu pracovných návykov všetkých sociálnych skupín, ktoré túto pomoc potrebujú.

V roku 2022 mesto v súlade s Komunitným plánom sociálnych služieb mesta Svidník pokračovalo v príprave Zariadenia sociálnych služieb mesta Svidník na Ul. Sov. hrdinov 386 vo Svidníku. Bola kompletne spracovaná projektová príprava a pokračuje sa v ďalších fázach prípravy tak, aby čo najskôr bolo možné pristúpiť k samotnej realizácii. Zámerom je vhodnou rekonštrukciou a dostavbou pôvodného objektu, ktorý slúžil ako internát a neskôr ako učebne pre SOU Odevné prebudovať na moderné účelové Zariadenie sociálnych služieb pre občanov mesta Svidník. V zariadení sa bude poskytovať pobytová sociálna služba a to v zariadenia pre seniorov, ktoré bude vybavené vlastnou spoločenskou miestnosťou, kuchyňou a jedálňou, ubytovacou časťou pre 30 klientov so 16 izbami a prislúchajúcim zázemím pre klientov a personál. Zároveň sa v zariadení bude poskytovať ambulantná sociálna služba v dennom stacionári, ktoré bude personálne, finančne a priestorovo oddelené od sociálnych služieb spojených s bývaním.

V roku 2022 mesto pokračovalo v príprave Komunitného plánu mesta Svidník na roky 2023 Bolo vyhodnotené plnenie KPMS na roky 2016 – 2022, bola spracovaná analýza poskytovateľov sociálnych služieb a vykonáva sa dotazníkový prieskum medzi občanmi o ďalšom smerovaní mesta v sociálnej oblasti.

Kultúra

Mesto Svidník organizuje počas roka rôzne kultúrne i športové podujatia a na mnohých ďalších podujatiach mesto participuje. Možno tak konštatovať, že hoci je Svidník menšie mesto s približne 10 000 obyvateľmi, domáci i návštevníci mesta majú množstvo príležitostí na kultúrno-spoločenské i športové vyžitie. Mesto Svidník má výnimočný vzťah k uchovaniu tradícií rusínskej kultúry s čím súvisia aj kultúrne podujatia, ktoré majú v kalendári udalostí svoje stabilné miesto, a pri organizácii ktorých mesto Svidník aktívne participuje. Rusínsky festival, Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska, Deň ľudových tradícií a Pirohy či turistický pochod Chodníčkami A. Pavloviča sú neoddeliteľnou súčasťou svidničkeho kultúrneho leta. Počas roka sa vo Svidníku koná množstvo ďalších podujatí, z ktorých sa mnohé z nich spájajú aj s vojenskou históriou, ktorou je mesto Svidník a jeho okolie výrazne poznačené. Výročie oslobodenia Svidníka, Deň žien, Deň učiteľov, Deň matiek, Dni mesta Svidník, Dukelský beh mieru, Oslavy dňa Karpatsko-duklianskej operácie, Október-mesiac úcty k starším, Predvianočné predajné trhy, Vianočné koncerty, Vianočné trhy, ktoré boli tohto roku charitatívne, varenie Štefánskej kapustnice a Silvestrovský ohňostroj sú obľúbené podujatia mnohých Svidničanov.

Kladenie vencov na Dukle pri oslavách KDO

Rok 2022 bol v meste Svidník bohatý na divadelné podujatia so známymi hereckými obsadeniami. Počas divadelnej jesene mali Svidničania možnosť zúčastniť sa divadelného predstavenia s názvom *Klimaktérium*, divadelnej komédie s názvom *Už ti nikdy nenaletím* a predstavenia s názvom *Účet*. Dom kultúry vo Svidníku tak navštívili a vystúpili v ňom slovenské divadelné hviezdy ako Zuzana Tlučková, Katarína Brychtová, Gizka Oňová, Maroš Kramár, Henrieta Mičková a ďalší. Okrem divadelných hviezd mesto Svidník navštívila aj hudobná legenda Richard Müller v rámci svojho TOUR '22. Hudobné koncerty vo Svidníku pokračovali aj v jeseni, kedy do Svidníka v rámci hudobného popoludnia zavítal výnimočný lekár a spevák, rodák zo Svidníka, Juraj Vančík alebo aj speváčka Eva Máziková. Súčasťou leta v meste v roku 2022 bolo aj Slávnostné oceňovanie Osobností mesta Svidník a udeľovanie cien primátorky mesta Svidník. Slávnostný ceremoniál udeľovania verejných uznaní sa uskutočnil v Dome kultúry a cenu mestu si odniesli 4 poctení občania z toho traja cenu In Memoriam. Primátorka mesta Svidník ocenila osobnosti a organizácie z rôznych odvetví spoločenského života a vyjadrila im tak vďaku a úctu za ich prácu a celoživotné dielo. Pri tejto príležitosti vznikla aj publikácia bohatá na príbehy a fotografie z rodinných archívov ocenených.

Slávnostné oceňovanie Osobností mesta Svidník

Zmenou medzi tradičnými kultúrnymi podujatiami bolo slávnostné stavenie mája pri príležitosti Sviatku práce na 1. mája. Pod záštitou Podduklianského osvetového strediska sa vo Svidníku na pešej zóne stavenie tradičného Mája nekonalo. Po prvýkrát sa v roku 2022 postavil Máj až na turističnú nedeľu, teda "Na Rusaľu" čo v meste doteraz nebolo zvykom. Rozhodnutie pre túto zmenu inicioval Mirosla Štoffa, Odborný pracovník pre folklór, folklórne súbory, tanec a Organizačný vedúci FS Makovica a DFS Makovička.

Leto v meste Svidník je pestré a začína s podujatiami koncom mesiaca jún, kedy sa rozbiehajú sprievodné športové a kultúrne podujatia ako Primátorská kvapka krvi, Koncert v záhrade pri SNM -MUK vo Svidníku, Bajkom do školy, Východ Road Liga, Premietanie pod holým nebom, Sídľiskový festival, Detský cross duatlon alebo Rodina sa baví. Koncerty počas Dní mesta Svidník sa tešia veľkej účasti a lákajú nielen Svidničanov, ale aj návštevníkov zo širokého okolia. Okrem predajných trhov mesto Svidník, ako hlavný organizátor, pripravuje aj bohatý na hudobný a kultúrny program. Po dvoch neuskutočených ročníkoch pre pandémiu COVID-19 bol rok 2022 výnimočným v účasti i horúcimi teplotami. Mesto Svidník ako hlavný organizátor podujatia privítalo hudobné skupiny HEX, Vidiek, domácu skupinu Piňazi de? speváka Juraja Vančíka i Štefana Šteca. Počas Dní mesta začal svoju prevádzku po prvýkrát aj prázdninový výletný vláčik Dukeláčik, ktorý sa tešil veľkému záujmu a premával zo Svidníka až do Údolia smrti.

Koncert v záhrade (operný spevák Igor Kucer)

Vláčik Dukeláčik

Významným podujatím v meste a pomyselnou bodkou za letnou sezónou je Deň ľudových tradícií a Pirohy, ktoré sa už tradične koná v skanzene vo Svidníku pod záštitou SNM - MUK – Slovenské národné múzeum - Múzeum ukrajinskej kultúry pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva na Slovensku. Obľúbeného podujatia sa každoročne zúčastňuje mnoho návštevníkov a v tomto roku sa varilo až 10 000 županských a primátorských pirohov. Okrem pestrého programu – súťaže v príprave pirohov s medzinárodnou účasťou milovníkov tejto vychýrenej pochúťky, môžu návštevníci podujatia obdivovať aj tradičné produkty remeselnej výroby, včelie produkty, súťažiť v rôznych ďalších súťažiach i zakúpiť si tombolový lístok. Podujatie sa obvykle začína dopoludňajšou svätou liturgiou v drevenom chráme sv. Paraskievy z 18. storočia a slávnostným otvorením s folklórno - etnografickým programom i ukážkou ľudových tradícií zameraných na remeslá.

Vo Svidníku je od roku 1964 Múzeum ukrajinskej kultúry, ktoré patrí pod Slovenské národné múzeum a je najstaršie národnostné múzeum na Slovensku. Jeho hlavná expozícia sa nachádza v centre mesta Svidník v budove z 19. storočia. Okrem hlavnej expozície sa v múzeu často organizujú umelecké výstavy, rôzne besedy a konferencie.

Súčasťou múzea je Národopisná expozícia v prírode – skanzen, ktorý je priamo v meste nad amfiteátrom vo Svidníku. Skanzen je obľúbeným miestom pre kultúrne podujatia, rodinné oslavy (romantické svadby...) a súťaže v prírode.

Múzeum disponuje aj umelecko-historickou expozíciou – Galériou Dezidera Millyho. Expozícia bola sprístupnená v roku 1983 a nachádza v barokovom kaštieli z 18. storočia.

Nevšedná turistická atrakcia, ktorou sa Svidník a jeho okolie pýši a ktorá je vyhľadávaná hlavne zahraničnými turistami je tzv. Karpatská drevená cesta. Táto atrakcia ponúka návštevníkom putovanie po drevených sakrálnych stavbách ľudovej architektúry, ktoré sa vyznačujú svojou unikátnosťou. Každý chrám je výnimočný a niečím iný. V okolí Svidníka sú dva drevené chrámy zapísané v zozname svetového dedičstva UNESCO a to v obci Ladomirová a Bodružal. Ďalšie drevené chrámy sa nachádzajú v obciach Dobroslova, Havranec, Krajné Čierne, Hunkovce, Šemetkovce, Medvedie, Korejovce, Mirol'a, Nižný a Vyšný Komárnik a v najmenšej obci na Slovensku, v Príkreji.

Okrem pamiatok ľudovej a sakrálnej architektúry je mesto Svidník poznačené I. a hlavne II. svetovou vojnou. Priamo v meste Svidník sa nachádza hlavná expozícia Vojenského historického múzea s voľne prístupným parkom bojovej techniky ako aj Pamätník sovietskej armády. Dominantou mesta Svidník je aj bronzová socha arm.gen. Ludvika Svobodu, ktorá je osadená v srdci mesta a je jediná svojho druhu v Európe. V okolí Svidníka je rozmiestnených až 55 kusov ťažkej vojnovnej techniky, pár kilometrov od mesta sa nachádza Údolie smrti s vyhladkovou vežou v tvare náboja do československej pušky. Na neďalekom Duklianskom priesmyku sa nachádza Pamätník 1. československého armádneho zboru s cintorínom a vyhladkovou vežou, na ktorej počas roka prebieha rozsiahla rekonštrukcia.

Početné kultúrne akcie organizuje aj Podduklianske osvetové stredisko (POS), ktoré je kultúrnym pracoviskom Prešovského samosprávneho kraja. Podujatie „Zaprášené zručnosti“ či rôzne workshopy majú čoraz väčší úspech. Podduklianska knižnica takisto pravidelne organizuje rôzne besedy a podujatia pre deti i dospelých. Počas roka 2022 privítala aj spisovateľa Jozefa Banáša na diskusiu o najnovšej knihe *Som Baťa, dokážem to!*

V meste Svidník sídli aj Štátny okresný archív s cennými fondmi a dokumentami z obdobia 1918-1990. V Dome kultúry sa organizuje množstvo podujatí, divadelných predstavení, koncertov, či výstav a jeho zútulnené a zmodernizované priestory sú aktívne využívané. Na podujatiach mesto spolupracuje aj s materskými školami, základnými školami, základnou umeleckou školou,

Národopisná expozícia v prírode -Skanzen

Drevený chrám v Šemetkovciach

Stavanie Mája na Rusala

tanečnými a speváckymi zoskupeniami i jednotlivcami. Tvorivosť Svidníčanov i rodákov z okolia sa prejavuje v rôznych publikáciách, divadelných predstaveniach, koncertoch a výstavách.

Folklór

Kraj pod Duklou, ktorého hlavným centrom je mesto Svidník, je bohatý na ľudové zvyklosti a tradície. Hudbe, tancu i spevu sa v meste úspešne venuje folklórny súbor Makovica, detský folklórny súbor Makovička, ale aj súbor zo ZUŠ Komanička, tanečný klub Svitan a Svitanček a tanečný klub Sopkovej. Medzi Svidníčanmi je aj mnoho talentovaných ľudových hudobníkov, ktorí pôsobia v rôznych ľudových skupinách. Tradičné umenie sa postupom času stáva skôr záľubou pre nadšencov, než zárobkovou činnosťou, ale mnohí remeselníci sa svojmu umeniu venujú celoročne a s nadšením prezentujú svoje výrobky na rôznych podujatiach. Tradície a kultúru prezentujú dva festivaly. Rusínsky festival a Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska (konajú sa v miestnom amfiteátri už od roku 1956).

FS Makovica

Šport

Jestvujúce plochy a zariadenia telovýchovy a športu v rámci rekreačného územia sú v meste Svidník sústredené v:

- hlavnom športovo rekreačnom areáli na Festivalovej ulici, v ktorom sa nachádza:
 - areál futbalového štadióna
 - areál minigolfu
 - nový zastrešený zimný štadión
 - vodný park Aquaruthenia
- športovo-rekreačnom areáli Svidník:
 - Sever popri Lodomírke s tenisovým areálom a rozptýlovými rekreačnými plochami zelene

Na sídlisku Dukla je vybudovaná športová hala na Ul. Centrálnej, Fitcentrum v budove Pošty. V meste Svidník je vybudovaných 8 školských telocviční a 1 školský krytý výcvikový bazén pri ZŠ 8. mája. Bazén umožňuje plavecký výcvik – podľa harmonogram pre žiakov ZŠ 8. mája a žiakov iných škôl mesta a okolia, ako aj pre širokú verejnosť. Bazén pri ZŠ 8. mája prešiel počas roka 2022 rozsiahlou rekonštrukciou šatní a sprch, ktorá bola potrebná nielen z estetického hľadiska, ale aj hygienického a otvorila jeho prevádzku. Počas rekonštrukcie sa vymenila elektroinštalácia, osvetlenie, kúrenie, vodoinštalácia a vzduchotechnika. V meste sa tiež nachádza 5 školských športových ihrísk. Ďalšie ihriská v meste vo vnútroblokoch postupne prechádzajú renováciou a rekonštrukciou a to napríklad výmeny lavičiek, stĺpikov, vybudovaním nových pieskovísk a pod.

Športové kluby

Jednou z hlavnou priorít mesta Svidník je podpora športu. Preto mesto Svidník organizuje rôzne športové a pohybové podujatia (najmä podujatia tradičné, propagujúce mesto, zamerané na deti a mládež, určené pre širokú verejnosť), zabezpečuje koordináciu športových aktivít v meste. Mesto Svidník taktiež poskytuje financie pre športové kluby (dotácie na mládežnícky šport, zmluvy). V meste pôsobí niekoľko športových klubov :

Futbal	1.FK, FKM
Volejbal	TJ Slávia Svidník, ŠK ZŠ Karpatská Svidník, ŠK Komenského Svidník
Hokejbal	HBK LION SVIDNÍK
Hokej	HK VLČI Svidník
Stolný tenis	ŠK ZŠ Karpatská Svidník, ŠŠK Central, Centrum
Šach	Šachový klub Stropkov, Svidník
Turistika	KST Beskyd, KST Doliny a hory Svidník
Lyžovanie	Ski club Svidník

Okrem tradičných športov sa v meste rozvíjajú aj netradičné športové disciplíny najmä u mladej generácie. Samospráva pri zabezpečovaní športových a kultúrnych podujatí aktívne spolupracuje s ostatnými športovými inštitúciami v meste. Priaznivcov športu potešia vo Svidníku dvojce tenisové kurty, letné kúpalisko Aquaruthenia, ktoré má vo svojom areáli aj wellness centrum. Priestory wellness sú v budove, ktorá 20 rokov chátrala a teraz poskytuje služby pre domácich i turistov, v tisícoch ho navštevujú najmä poľskí turisti. Medzi občanmi sa rozširuje záujem o beh, tradičný Dukelský beh mieru (tretí najstarší beh na Slovensku). V roku 2022 beh oslávil 63 rokov a z roka na rok má viac prihlásených bežcov najmä z radov amatérov. Spolu so sprievodnými podujatiami a sprievodnými behmi sa podujatia zúčastňujú stovky malých aj veľkých nadšencov.

Štart 63.ročníka Dukelského behu mieru

V meste je viac ako 20 športovísk ako i športová hala s bowlingom. V meste tiež priebežne prebieha renovácia starých ihrísk. V októbri roku 2022 uvítal svojich prvých návštevníkov aj nový zimný štadión na ulici Bardejovskej, kde kedysi stálo nezastrešené klzisko. Oblíbeným športom v meste je volejbal, ktorý sa stal úspešným celoslovensky vo všetkých vekových kategóriách. Máme majstrov v žiackych kategóriách, medzi mládežníkmi a A kategória zaznamenávala tiež vynikajúce výsledky. Tak ako na celom svete aj v meste Svidník je oblíbeným športom futbal, mesto má futbalový klub, ktorý hrá III. Ligu. Počas roka 2021 sa podarilo zrekonštruovať tribúnu a schodisko na futbalovom štadióne.

Mládež vo Svidníku má možnosť venovať sa šachu, stolnému tenis a karate. Okolie Svidníka má bohaté možnosti na bežecké, ale aj zjazdové lyžovanie, v dosahu 20 km sú tri zjazdovky. Samotný Svidník, ale aj rýchla dostupnosť do prírody vytvára podmienky na cyklistiku a beh. Ambíciou mesta je získať prostriedky na vybudovanie nových cyklochodníkov a víziou pre ďalšie roky zaujímať sa o prepojenie Svidníka a Stropkova cyklochodníkom popri rieke Ondava.

Ihriská v meste na futbal, volejbal, basketbal sú pri: ZŠ Ul. Komenského, ZŠ Ul. Karpatská, Gymnáziu DH, na hokejbal pri ZŠ Ul. karpatská, na korčuľovanie zimný štadión Ul. Bardejovská, na plávanie je bazén pri ZŠ Ul. 8. mája a wellness - Aquaruthenia, Ul. Bardejovská, Svidník.

Dobrovoľný hasičský zbor Svidník

Dobrovoľný hasičský zbor vo Svidníku bol založený v roku 1926. Delil sa na Nižný Svidník a Vyšný Svidník. Dobrovoľný hasičský zbor mesta Svidník (DHZM) nadviazal na bohatú históriu dobrovoľného hasičstva vo Svidníku, bol zriadený 1. júna 2019 a jeho veliteľom sa stal Kamil Bilančík, ktorý je súčasne aj veliteľom Dobrovoľného hasičského zboru Svidník od roku 2014. Dobrovoľní hasiči sa špecializujú a vykonávajú zásahovú činnosť, protipožiarne hliadky, preventívne prehliadky domov a ďalšiu užitočnú činnosť. V rámci družobných vzťahov spolupracujeme aj s Poľskou republikou, a to s Pustynou, v Českej republike s mestom Chrudim a na Slovensku s Liptovskými Sliačmi. Dobrovoľný hasičský zbor mesta Svidník bol na slávnostnom udeľovaní oceňovaní osobností mesta 27. júna 2022 ocenený za spoluprácu pri zvládaní náročných úloh súvisiacich s krízovými situáciami, za vynikajúce výsledky v športovej činnosti a rozvíjanie odkazu dobrovoľného hasičstva.

O pohár primátorky mesta 2022

Cestovný ruch

Na základe Regionalizácie cestovného ruchu v SR, PSK je zastúpený tradičnými regiónmi cestovného ruchu - Hornozemplínsky, Šarišský, Tatranský, ktoré presahujú svojim významom nielen územie kraja ale aj celého Slovenska. Mesto Svidník spadá do Šarišského regiónu cestovného ruchu, subregión strednodobý okolie Svidníka so súborom drevených kostolíkov. V Oblastnej organizácii cestovného ruchu „ŠARIŠ“ - Bardejov plní mesto Svidník funkciu nástupného sídla do rekreačného územného celku Dukla, Veľká Domaša a Bardejov s medzinárodnými Bardejovskými kúpeľmi. Geografická poloha vytvára predpoklady pre rozvoj prihraničného, ale aj medzinárodného turizmu. Územie mesta a jeho okolia je charakteristické kvalitným prírodným a životným prostredím (lesopark a centrálny mestský park, záhradkárske osady). V meste sú jedinečné zariadenia cestovného ruchu (Pietny areál bojov druhej svetovej vojny s národnou kultúrnou pamiatkou Pamätníkom Sovietskej armády a Vojenským múzeom, Múzeum ukrajinskej kultúry s národopisnou expozíciou v prírode a galériou Dezidera Millyho) a aktivity (národopisné Slávnosti kultúry Rusínov– Ukrajincov Slovenska). Pre letný oddych sa v

meste využíva riečne prírodné kúpalisko, športovo rekreačné areály, otvorené a kryté kúpaliská, kultúrne zariadenia, vrátane skanzenu i vyhliadková veža s panoramatickým oknom nad bývalým svidníckym vlekom. Cez zimné obdobie sa dá využiť nová zastrešená ľadová plocha. Existujúci lyžiarsky vlek v meste je dlhodobu nefunkčný. V blízkom okolí sa nachádzajú lyžiarske strediská Medvedie, Šarbov, Regetovka, Miková a Nižná Polianka. Uvedené rekreačné územné celky zariadenia a aktivity sú vhodné na rozvoj dennej a víkendovej rekreácie, turistiku a oddych. Medzi základné ukazovatele cestovného ruchu patrí kapacita ubytovania, stravovanie a doplnkové služby. Možnosti ubytovania v meste predstavuje: Hotel Slávia, Hotel Rubín, Penzión Stavbet, Stará pošta, Olla apartmány a i. Okrem uvedených ubytovacích kapacít sa v meste nachádzajú aj reštaurácie, kaviarne, pizzerie, pivárne. V katastrálnom území mesta sa nachádza aj motorest Alpinka. Neďaleko mesta sa nachádza aj motorest Polianka. Turistické informačné centrum umiestnené oproti Domu kultúry na ulici Sovietskych hrdinov ponúka domácim a návštevníkom originálne suveníry, propagačné materiály, knihy i výrobky domácich remeselníkov. Počas i mimo sezóny pracuje na propagácii a koordinuje subjekty cestovného ruchu a buduje dobré vzťahy či nadväzuje spolupráce v rámci susediacich OOCR či KOCR. Turistické informačné centrum je aj aktívnym členom Asociácie informačných centier na Slovensku AICES. V roku 2022 sa taktiež zúčastnilo na veľtrhu cestovného ruchu s názvom ITF SlovakiaTour v Bratislavskej INCHEBE, kde prezentovalo mesto Svidník a jeho okolie. Účastníkov veľtrhu zaujal Dukelský beh mieru, svidnícka vyhliadka s útulňou, cyklotrasy, zaujímali sa o svidnícku výšivku a očarili ich okuliare s virtuálnou realitou. Virtuálne okuliare ponúkajú náhľad do mesta a jeho najzaujímavejších turistických atrakcií. Okuliare 360° poskytujú aj hovorený komentár v slovenskom, poľskom a anglickom jazyku. V roku 2022 Svidník vytvoril historicky prvú geolokačnú výletnú hru s názvom GEOFUN. Svidnícka hra nesie názov „V hrdinských topánkach pod Duklou“. Každá hra má svoj scenár a jej princípom je absolvovanie trasy hry s turistickým sprievodcom a splnenie stanovených cieľov na jednotlivých stanovištiach.

Cestovný ruch v meste Svidník po pandemickom období oživila aj prevádzka turistického vláčika Dukeláčika. Trasa vláčika viedla od aquaparku Aquaruthenia, cez mesto až do Údolia smrti. Turistický vláčik tak počas letnej sezóny prepravil viac ako 3 000 cestujúcich. Návštevníci a obyvatelia mesta majú možnosť využívať aj ANTIK City Bike a teda zdieľané bicykle za symbolický poplatok. Pre dlhšie túry sa v meste nachádza aj požičovňa e-bicyklov, ktorú prevádzkuje súkromný podnikateľ. Vyhliadka s útulňou a panoramatickým oknom nad bývalým svidníckym vlekom je čoraz viac obľúbenejším miestom pre aktívny relax. Počas roka 2022 bola doplnená o rôzne komponenty ako altánok s opekaniskom či hojdačka. V roku 2022 sa vyhliadka tiež stala súčasťou populárnej letnej kampane, Legendarium, ktorú organizuje KOCR Severovýchod Slovenska.

Vyhliadka s útulňou a panoramatickým oknom

Veľmi obľúbenou turistickou atrakciou je v posledných rokoch aj Cesta hrdinov SNP. Najdôležitejšia turistická magistrála vedie od Dukly až po hrad Devín v dĺžke 770km. Každoročne

ju zdoláva viac a viac odhodlaných ľudí a túto trasu považujú za zážitok a celý život. V priemere sa trasa prekonáva na 25 – 28 dní a do mesta a do jeho okolia láka čoraz viac návštevníkov.

Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v meste :

- AQUARUTHENIA s.r.o. – Vodný svet Svidník, kúpalisko
- Bytservis – SK, s.r.o. Stropkovská 473, Svidník – stavebná činnosť, stavebné materiály
- VTZ Slovensko s.r.o., Stropkovská 585, Svidník – elektromontážne práce, výťahy
- Energospol, Poperník Dušan, gen. Svobodu 682/5, Svidník – inštalatérske práce, plyn,
- voda
- EXEL TRANS, s. r. o. , Bardejovská 34, Svidník – kamiónová doprava
- GAS-MG, s. r. o., Komenského 315, Svidník – stavebná činnosť
- Gras SK s. r. o., Sov. hrdinov 243/88, Svidník – maloobchod s počítačmi
- H.K.K. mont, s. r. o. , Pionierska, Svidník – stavebná činnosť
- IC – AUMONT, s. r. o. , Sov. hrdinov 200, Svidník – agentúra sprostredkujúca
- zamestnanie
- METALIMPEX – Ján Ivančo, Bardejovská 207/36, Svidník – stavebná činnosť
- JUMI-STAV, s. r. o., Sov. hrdinov 370, Svidník – stavebná činnosť
- KOVMAK, s.r.o., Poštová 233, Svidník – klampiarske a zámočnicke práce
- Kuzma Dušan, Duklianska 644/15, Svidník – stavebná činnosť
- PRINT CUP s.r.o., Centrálna, Kružlov
- Službyt, s.r.o., Karpatská 56, Svidník – dodávka tepla
- STAVBET- OP, s.r.o. Bardejovská 207/36, Svidník – stavebné práce
- TIPO – Ing. Popovec, Sov. hrdinov 453/14, Svidník – drevovýroba
- SAD Humenné, a. s., prevádzka Svidník – autobusová doprava
- VVS, a.s. , Stropkovská 643, Svidník – dodávka vody.

Najvýznamnejší priemysel v meste :

- Anna Pavličková, Bardejovská 354/38, Svidník – výroba a predaj konfekcie
- JOHRAMont, s. r. o. Sov. hrdinov 629/113, Svidník – kompletáže káblových zostáv
- EFB – Elektronik Slovakia s.r.o., Centrálna 401/35, Svidník – výroba nádrží zásobníkov a kontajnerov z kovu
- PSS Svidník, a. s. Sov. hrdinov 460/114, Svidník - výroba potravinárskych strojov
- VANAPO, s. r. o. – Festivalová 802/9, Svidník – výroba a spracovanie liehu
- Tytex Slovakia s.r.o., Chemlonská 1, Humenné – obsluha ručného šitia
- TaiMar – Marcela Gulová, 8.mája 141/62, Svidník – výroba konfekcie
- TMC s.r.o. - výrobu a opracovanie zváraných konštrukcií

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v meste :

- AGROSLUŽBY Svidník, s. r. o. Stropkovská 474, Svidník – výroba a predaj krmív

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v meste sa udrží aspoň na terajšej úrovni.

Informácie o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Rozpočet mesta Svidník na rok 2021 bol schválený uznesením č. 217/2020 Mestského zastupiteľstva vo Svidníku zo dňa 9. decembra 2020. Rozpočet bol zostavený ako prebytkový. Vzhľadom na to, že počas roka vznikli nové okolnosti, s ktorými sa pri zostavovaní rozpočtu nepočítalo, bolo vykonaných 4 zmeny rozpočtu a vydané 5 rozpočtové opatrenia primátorky mesta, v dôsledku čoho príjmy boli upravené na sumu 16 052,86 tis. EUR a výdavky boli upravené na sumu 15 847,57 tis. EUR.

Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2021 v tis. EUR

Rozpočtový rok 2022 mesto ukončilo s prebytkom rozpočtu vo výške 457,62 tis. EUR z dôvodu:

Rozpočet	Príjmy	Výdavky	Rozdiel
Bežný	11 364,96	10 773,07	591,89
Kapitálový	887,26	3 482,90	-2 595,64
BP + KP spolu	12 252,22	14 255,97	-2 003,75
Finančné operácie	2 898,03	436,66	2 461,37
C e l k o m	15 150,25	14 692,63	457,62

Rozpočtový výsledok hospodárenia za rok 2022 v sume 457,62 tis. EUR bol zistený mimo účtovníctva na základe skutočne realizovaných rozpočtových príjmov a rozpočtových výdavkov zatriedených podľa rozpočtovej klasifikácie.

Bežný rozpočet bol splnený na 97,37 % rozpočtovaných bežných príjmov, resp. na 90,35 % rozpočtovaných bežných výdavkov.

Kapitálový rozpočet bol splnený na 32,47 % rozpočtovaných kapitálových príjmov, resp. na 40,88 % rozpočtovaných kapitálových výdavkov.

Finančné operácie zahŕňajú zapojenie prevodov z peňažných fondov, zostatkov z minulých rokov do rozpočtu mesta, realizuje sa nimi prijatie návratných zdrojov financovania, ich splácanie, poskytujú sa návratné finančné výpomoci a pod. Príjmy z finančných operácií boli splnené na 48,73 %. Splácanie istín z poskytnutých úverov a leasingov bolo v roku 2022 realizované v zmysle zmluvných podmienok.

Informácie o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Riadna účtovná závierka

Prehľad aktív a pasív (súvaha k 31.12. príslušného roku)

Aktíva v EUR

Položka	2019	2020	2021	2022
Dlhodobý nehmotný majetok	7 031,20	13 031,20	13 031,20	25 838,16
Dlhodobý hmotný majetok	20 160 802,29	19 527 822,91	19 837 785,04	22 073 427,07
Dlhodobý finančný majetok	2 515 285,45	2 520 285,45	2 520 285,45	2 520 285,45
Neobežný majetok spolu	22 683 118,94	22 061 139,56	22 371 101,69	24 619 550,68
Zásoby	146,99	210,43	208,17	252,33
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	5 111 603,64	5 172 880,82	5 110 582,55	4 993 413,04
Krátkodobé pohľadávky	609 944,54	601 169,22	607 518,97	583 077,37
Finančné účty	1 672 393,13	2 105 087,27	2 199 155,40	1 364,469,33
Obežný majetok	7 394 088,30	7 894 347,74	7 952 465,09	7 952 465,09
Časové rozlíšenie	3 913,88	5 515,95	6 163,63	4 279,55
Aktíva spolu	30 081 121,12	29 961 003,25	30 329 730,41	31 600 042,30

Pasíva v EUR

Vlastné imanie	14 474 159,49	14 632 265,95	14 704 517,75	14 672 045,49
Rezervy	348 036,88	300 715,96	61 677,91	7 000,00
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	576 455,62	644 678,12	855 199,65	374 201,03
Dlhodobé záväzky	2 631 885,22	2 511 422,03	2 390 587,42	2 270 769,67
Krátkodobé záväzky	880 117,98	879 767,35	885 146,47	859 760,74
Bankové úvery	931 509,92	1 174 616,41	1 571 372,91	2 907 606,64
Záväzky spolu	5 368 005,62	5 511 199,87	5 763 984,36	6 419 338,08
Časové rozlíšenie	10 238 956,01	9 817 537,43	9 861 228,30	10 508 658,73
Pasíva spolu	30 081 121,12	29 961 003,25	30 329 730,41	31 600 042,30

Konsolidovaná účtovná závierka

Prehľad aktív a pasív (konsolidovaná súvaha k 31.12. príslušného roku)

Aktíva v EUR

Položka	2019	2020	2021	2022
Dlhodobý nehmotný majetok	7 031,20	13 031,20	13 031,20	25 838,16
Dlhodobý hmotný majetok	25 507 001,95	24 904 278,51	25 121 459,25	27 237 425,15
Dlhodobý finančný majetok	2 515 285,45	2 515 285,45	2 515 285,45	2 515 285,45
Neobežný majetok spolu	28 029 318,60	27 432 595,16	27 649 775,90	29 778 548,76
Zásoby	14 814,70	12 516,61	28 100,53	32 672,11
Dlhodobé pohľadávky	0,11	0,32	10 864,74	0
Krátkodobé pohľadávky	622 704,07	622 585,87	628 878,29	640 009,11
Finančné účty	2 055 310,32	2 590 008,27	2 717 489,74	1 876 908,77
Obežný majetok	2 692 829,20	3 225 120,67	3 389 058,04	2 551 853,30
Časové rozlíšenie	9 932,80	11 159,30	13 456,01	11 085,18
Aktíva spolu	30 732 080,60	30 668 875,13	31 052 289,95	32 341 487,24

Pasíva v EUR

Vlastné imanie	14 309 937,87	14 309 937,87	14 329 821,75	14 547 482,02
Rezervy	348 036,88	300 715,96	61 677,91	10 829,36
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	622 262,18	669 627,30	884 529,65	374 201,03
Dlhodobé záväzky	2 730 166,30	2 576 132,80	2 449 522,71	2 320 574,52
Krátkodobé záväzky	1 368 181,60	1 418 005,06	1 468 305,82	1 480 249,56
Bankové úvery	931 509,92	1 174 616,41	1 571 372,91	2 907 606,64
Záväzky spolu	6 000 156,88	6 139 097,53	6 435 409,00	7 093 461,11
Časové rozlíšenie	10 421 985,85	10 042 422,46	10 075 812,73	10 679 206,27
Pasíva spolu	30 732 080,60	30 668 875,13	31 052 289,95	32 341,487,24

Hospodársky výsledok

Prehľad nákladov a výnosov (výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku)

Náklady v EUR

Položka	2019	2020	2021	2022
Spotrebované nákupy	295 054,73	317 262,05	404 092,63	464 004,35
Služby	585 014,72	647 718,09	731 426,09	811 142,27
Osobné náklady	1 707 511,26	1 614 383,69	1 687 000,77	1 835 241,99
Dane a poplatky	288,33	696,24	933,52	958,66
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	409 778,63	258 868,07	254 028,66	365 758,27
Odpisy	1 075 003,54	995 552,26	1 230 893,71	1 340 053,55
Finančné náklady	58 991,93	59 728,57	55 709,85	55 559,17
Náklady na transfery	3 535 430,98	3 413 629,15	3 556 871,28	3 981 931,08
Náklady spolu	7 667 074,12	7 307 838,12	7 920 956,51	8 854,649,34

Výnosy v EUR

Tržby za vlastné výkony	440 973,21	369 594,12	404 066,44	465 321,11
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	5 557 619,19	5 551 767,26	5 759 673,87	6 182 541,04
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	403 046,85	313 546,08	435 185,85	285 973,22
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	134 789,02	62 424,87	547 785,29	390 727,67
Finančné výnosy	744,61	152,36	11,46	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	1 138 445,23	1 168 608,05	1 001 082,01	1 439 614,04
Výnosy spolu	7 675 618,11	7 466 091,74	8 147 804,92	8 822 177,08
Výsledok hospodárenia	8 543,99	158 253,62	226 848,41	-32 472,26

Mesto Svidník vykazuje vo svojom účtovníctve výsledok hospodárenia za rok 2022 stratu 32 472,26 EUR.

Prehľad nákladov a výnosov (konsolidovaný výkaz ziskov a strát k 31.12. príslušného roku)

Náklady v EUR

Položka	2019	2020	2021	2022
Spotrebované nákupy	1 091 922,10	1 085 824,86	1 342 828,68	1 647 567,63
Služby	970 980,09	977 384,19	1 142 949,61	1 198 863,89
Osobné náklady	6 461 185,22	6 648 038,57	6 899 937,31	7 476 500,27
Dane a poplatky	2 251,83	2 034,36	6 922,94	5 795,10
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	454 748,47	275 6602,95	285 602,46	483 171,60
Odpisy	1 279 589,85	1 236,783,69	1 486 183,40	1 617 128,17
Finančné náklady	72 627,57	78 157,51	71 308,65	73 665,11
Náklady na transfery	206 223,83	194 631,53	223 570,87	238 868,16
Náklady spolu	10 539 528,96	10 498 457,66	11 459 303,92	12 741 559,93

Výnosy v EUR

Tržby za vlastné výkony	891 983,36		906 084,76	1 522 434,45
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	5 557 619,19	5 551 767,26	5 759 673,87	6 182 541,04
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	439 434,72	362 848,89	533 998,09	370 451,53
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	134 789,02	62 424,87	547 785,29	390 727,67
Finančné výnosy	744,61	152,36	11,46	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	3 493 815,32	3 982 480,19	3 926 378,86	4 238 793,61
Výnosy spolu	10 518 386,22	10 679 723,15	11 673 932,33	12 766 999,16
Výsledok hospodárenia	- 21 142,74	181 265,49	214 628,41	25 439,23

Mesto Svidník vykazuje vo svojom účtovníctve konsolidovaný výsledok hospodárenia za rok 2022 zisk 25 439,23 EUR.

Ostatné dôležité informácie

Prijaté granty a transfery

V roku 2022 mesto prijalo granty a transfery od rôznych poskytovateľov.

Na bežné výdavky boli prijaté granty a transfery v celkovej výške 3 665 042,13 EUR.

Na kapitálové výdavky boli prijaté transfery v celkovej výške 802 428,42 EUR.

Poskytnuté dotácie

V roku 2022 mesto Svidník poskytlo zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta Svidník č. 5/2019:

P. č.	Žiadateľ	Účel	Schválené	Čerpanie
1	Rímskokatolícka farnosť, Najsv. Srdca Ježišovho Svidník	na realizáciu opravy poškodených častí kostola a opravu elektronických prvkov	2 000,00	2 000,00
2	Spoločnosť priateľov detí, mládeže a rodín	na rekonštrukciu ústredného kúrenia- prechod vytápania zemným plynom	1 900,00	1 900,00
3	TJ Slávia Svidník	na činnosť volejbalového klubu	42 499,00	42 499,00
4	Miešaný spev. zbor Božského srdca	na činnosť	300,00	300,00
5	Fitt+	na prípravu zverencov na súťaž v kulturistike	200,00	200,00
6	Gréckokatolícka cirkev, farnosť Záhradná	na obnovu interiéru a exteriéru chrámu a zriadenie odkladacieho miesta v areáli chrámu	2000,00	2000,00
7	Občianske združenie RUTENICART	na vydanie knihy	200,00	200,00
8	Cirkevný zbor ECAV	na zabezpečenie duchovného života ECAV v Svidníku.	200,00	200,00
9	Slov. zväz telesne postihnutých, OC	na spoločenské a športové akcie pre TP členov SZTP	550,00	550,00
10	KST DOLINY A HORY	na dopravné a ubytovacie náklady účastníkov akcií	100,00	100,00
11	ŠK Komenského Svidník	na vykrytie nákladov na dopravu, rozhodcov trénerov, tréningového procesu a materiálne zabezpečenie	2200,00	2200,00
12	ZO Jednoty dôchodcov Slov. Svidník	na činnosť	300,00	300,00
13	HK LION Svidník	na činnosť	0,00	0,00
14	Pravoslávna cirkevná obec vo Svidníku	na opravu a rekonštrukciu cirkevných objektov	2000,00	2000,00
15	Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR, OV	na činnosť	200,00	200,00
16	SRZ MO Svidník	na zarybňovanie a športové súťaže	1000,00	1000,00
17	KST BESKYD Svidník	na činnosť	500,00	500,00
18	Slov.zväz protifašistických bojovníkov	na činnosť organizácie	200,00	200,00
19	SŠK CENTRÁL STO Spojená škola	na činnosť stolnotenisového oddielu	1200,00	1200,00
20	Umelecký klub PROSPECTA	na prípravu premiérového programu k 25. rokovi činnosti DFS Makovička	1700,00	1700,00
21	Únia nevidiacich a slabozrakých SR	na činnosť	200,00	200,00

22	Gréckokatolícka cirkev, farnosť Svidník	odvodnenie pozemku pri chráme a rekonštrukcia osvetlenia v interiéri chrámu	2000,00	2000,00
23	Gréckokatolícka charita Prešov	na prevádzku Domu Sv. Faustíny a Soc. centra.	500,00	500,00
24	1.FKSvidník	na činnosť	43250,00	43250,00
25	FKM Svidník	na financovanie mládežníckeho futbalu	12500,00	12500,00
26	Spoločnosť psoriatickov a atopikov SR	na činnosť organizácie	200,00	200,00
27	Mladý Svidničan	na zabezpečenie volejbalového a futbalového turnaja o Dukelský pohár	200,00	200,00
28	„Ski club Svidník“	na činnosť lyžiarskeho klubu pre deti od 4- 18 rokov	1000,00	1000,00
29	Podduklianská knižnica	na nákup kníh	200,00	200,00
30	ŠK ZŠ Karpatská Svidník	na činnosť stolnotenisového oddielu	300,00	300,00
31	ŠŠK ZŠ 8.mája,Svidník	na činnosť volejbalového klubu	700,00	700,00
32	Okr.org. Rusínskej obrody vo Svidníku	na záujmovú a umeleckú činnosť a rusínsky festival	1500,00	1500,00
33	Pre náš Horný Šariš	na rekonštrukciu vyhladkovej veže na Rohuli	5000,00	0,00
34	MINORITY SK, o.z.	na činnosť občianskeho združenia	500,00	500,00
35	HK VLCI SVIDNÍK	na rozvoj ľadového hokeja v meste Svidník	1500,00	1500,00
36	JAMARO	Slávnosti kultúry Rusínov – Ukrajincov Slovenska	500,00	500,00
37	Základná organizácia chovateľov poštových holubov Svidník	vzdelanie a výchova, zachovanie prírodných hodnôt, zabezpečenie činnosti ZO CHPH Svidník a súťaží v roku 2022.	200,00	200,00
38	Združenie rodičov a priateľov školy pri ZŠ 8.mája Svidník	zabezpečenie cestovných nákladov spojených s účasťou žiakov na Majstrovstvách Slovenska Superfinále školský šport 2022 v Šamoríne.	200,00	200,00
39	Svidnícka paleta	medzinárodný výtvarný plenér a prezentácia mesta .	300,00	300,00
Spolu			129 999,00	124 999,00

Významné investičné akcie v roku 2022

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2022:

- Zastrešenie zimného štadióna
- Rekonštrukcia šatní a sociálnych zariadení zimného štadióna
- Rekonštrukcia lóžii na Sov. Hrdinov 437/32
- Oprava tribúny na futbalovom štadióne
- Rekonštrukciu sprchových priestorov školského bazéna
- Rekonštrukcia lávok pre peších na moste cez rieku Lodomírka
- Zakúpenie techniky pre TS - automobil
- Obstaranie zberovej a manipulačnej techniky na komunálny odpad
- Rekonštrukcie chodníkov a detských ihrísk
- Rekonštrukcia priestorov AB
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Revitalizácia vnútrobloku s agátovým hájom
- Rekonštrukcia strechy MŠ Ľ. Štúra – „zelená strecha“
- Rekonštrukcia lóžii na Sov. Hrdinov 437/32
- Rekonštrukcia priestorov AB
- projekt “Vodozadržné opatrenia v lokalite ul. 8. mája – Pešia Zóna
- Dom smútku, rekonštrukcia a nákup vybavenia
- vybudovanie infraštruktúry na Ul. Festivalovej
- rozvoj odpadového hospodárstva
- rekonštrukciu budovy TS

Prípravná projektová dokumentácia na výstavbu

- Mestského zariadenia sociálnych služieb
- Cyklochodníka Svidník - Duplín
- Rekonštrukcia sídliska ULTRA

Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

Spracovali: Ing. Nikolaj Vlčínov, vedúci odboru financií a ekonomiky školstva
Ing. Jana Kušnírova, referentka odboru financií a ekonomiky školstva

Vo Svidníku, dňa

.....
Mgr. Marcela Ivančová
primátorka mesta